

ПРОФЕСОР

ШЕЛЕПОВ

**ВОЛОДИМИР
ВАСИЛЬОВИЧ**

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА**

**МИРОНІВСЬКИЙ
ІНСТИТУТ ПШЕНИЦІ ІМЕНІ В.М. РЕМЕСЛА**

**ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА
ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ**

*Серія
«Біобібліографія
вчених-аграріїв України»*

Книга 57

До 80-річчя від дня народження

**Професор
ШЕЛЕПОВ
ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ**

*Біобібліографічний покажчик
творчої діяльності і наукових праць
за 1956-2014 роки (друге, доповнене видання)*

Київ – 2016

УДК 633.11 : 016:929 Шелепов
ББК 41.3 : 42.112я1

*Серія «Бібліографія вчених-аграріїв України»
Книга 57
Заснована ННСГБ НААН у 1998р.*

*Рекомендовано до друку
вченою радою Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН
26 травня 2014 р. (протокол №5)*

Рецензенти:

О.Є. Тарабрін, доктор біологічних наук, професор, (Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН);

В.П. Петренкова, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, член-кореспондент НААН (Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН);

В.Ф. Сайко, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН (ННЦ «Інститут землеробства» НААН).

Укладачі: В.А. Вергунов, О.В. Бачкала, Т.В. Ручко.

Науковий редактор — В.А. Вергунов, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН, заслужений працівник сільського господарства України, директор ННСГБ НААН

Професор ШЕЛЕПОВ Володимир Васильович : біобібліогр. покажч. творчої діяльності і наук. пр. за 1956–2014 роки (друге, доп. видання): До 80-річчя від дня народження / НААН України, ННСГБ, Миронівський ін-т пшениці імені В.М. Ремесла, Запорізька держ. с.-г. дослідна станція ; уклад.: В.А. Вергунов, О.В. Бачкала; наук. ред. В.А. Вергунов. — Київ, 2016. — с. + : іл.: портр. — (Сер. «Бібліографія вчених аграріїв України. Кн. 57).

Видання висвітлює основні етапи життя, науково-дослідної та науково-організаційної діяльності відомого вітчизняного вченого – селекціонера, історика аграрної науки, доктора сільськогосподарських наук, професора, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, виставки досягнень народного господарства СРСР та Національної академії України академіка В.Я. Юр'єва, головного наукового співробітника відділу науково-методичної роботи та наукового реферування ННСГБ НААН Шелепова Володимира Васильовича.

Творчий доробок вченого налічує понад 240 наукових і науково-популярних праць, серед яких 5 монографій, 42 авторських свідоцтв на сорти м'якої і твердої озимої пшениці. Під науковим керівництвом В.В. Шелепова захищено 10 кандидатських дисертацій.

Професор В.В. Шелепов був головним редактором єдиного в Україні журналу „Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин”, друкованого органу Державної служби з охорони прав на сорти рослин, а також членом редакційної ради низки часописів.

Книга може бути корисною для науковців, істориків науки, студентів аграрної науки та освіти.

**© Національна академія аграрних наук України,
Національна наукова сільськогосподарська бібліотека,
Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла,
Запорізька державна сільськогосподарська станція, 2016**

Plamen

70-ті роки минулого століття

**Путь Ваш был тернист и сложный
Вспомнить есть теперь о чем
Был студент весьма прилежный
И колхозный агроном.**

**Службу в армии служил
Искусив солдатский быт
На посту в морозы, стужу
Был борщем солдатским сыт.**

**Создаешь сорта пшеницы
Отдаешь весь сгусток сил
И науку по крупице
Ради хлеба возносишь**

**Цену хлеба явно знаешь
Хлеб Нам нужен будто свет
Как Ученый понимаешь,
Что без Хлеба Жизни нет**

**Слава Вам за хлеб насущный,
За "богатый жизни быт"
Ради Вас сегодня каждый
За столом "довольно" сыт**

*Колектив відділу селекції Запорізької
державної сільськогосподарської
дослідної станції*

Основні дати життя і діяльності Володимира Васильовича ШЕЛЕПОВА

- 24 червня 1934** Народився в Держинському районі Сталінської (нині Донецької) області в родині робітника
- 1 вересня 1943 –
25 травня 1944** Навчався у першому класі с. Богданівка Павлоградського району Дніпропетровської області
- 1 вересня 1944 –
25 травня 1947** Навчався у початковій школі №58 с. Озерянівка Горлівського району Сталінської (нині Донецької) області. Почесна грамота за відмінне навчання і зразкову поведінку
- 1 вересня 1947 –
25 червня 1953** Навчався у 5-10 класах Чоловічій середній школі № 1 м. Горлівка Сталінської (Донецької) області
- 1 жовтня 1953 –
1 травня 1954** Тимчасовий робітник радгоспу «Червоний партизан» Горлівського району Сталінської (Донецької) області
- 1 вересня 1954 –
30 квітня 1959** Студент агрономічного факультету Ставропольського сільськогосподарського інституту. Почесна грамота Ставропольського Крайкому комсомола за студентську наукову роботу
- 1956** Почесна грамота дирекції Ставропольського СГІ за активну участь у роботі науково-студентського товариства з врученням вибраних творів В.В. Докучаєва
- 1 червня 1959 –
30 червня 1960** Агроном відділу № 5 Курбатівського радгоспу Красноярського краю
- 30 червня 1960 –
1 лютого 1963** Головний агроном племзаводу «Еліта» Красноярського краю. Почесна грамота Красноярської Краєвої Ради народних депутатів за досягнення високих показників з виробництва продукції сільського господарства
- 1 лютого 1963 –
1 лютого 1966** Аспірант Всесоюзного селекційно-генетичного інституту (нині Селекційно-генетичний інститут — ННЦ насіннєзнавства та сортовивчення НААН) (м. Одеса)
- 1964–1965** Секретар комсомольської організації ВСГІ
- 1966** Захистив кандидатську дисертацію в Українському НДІ рослинництва, селекції і генетики (нині Інститут

рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН)

- 1 лютого 1966–
25 серпня 1985** Завідувач відділу селекції Запорізької державної обласної сільськогосподарської дослідної станції
- 14 січня 1967** Присвоєно науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю «селекція і насінництво»
- 17 листопада 1970** Присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника за спеціальністю «рослинництво»
- 27 грудня 1979** Нагороджено золотою медаллю ВДНГ СРСР та знаком «Лауреат ВДНХ СССР»
- 26 березня 1981** Нагороджено Президією Верховної Ради СРСР орденом «Знак Почета»
- 25 травня 1981** Нагороджено Президією Верховної Ради СРСР знаком «Изобретатель СССР»
- 25 вересня 1981** Нагороджено Дипломом учасника ВДНГ України
- 8 грудня 1981** Нагороджено срібною медаллю ВДНГ СРСР
- 1981** Нагороджено Верховною Радою СРСР медаллю «Ветеран труда СРСР»
- 2 листопада 1982** Нагороджено бронзовою медаллю ВДНГ СРСР
- 25 вересня 1985 –
26 червня 2005** Завідувач лабораторії селекції інтенсивних сортів озимої пшениці Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла УААН
- 1987** Нагороджено АН СРСР медаллю на честь 100-річчя від дня народження М.І. Вавилова
- 25 червня –
5 липня 1989** Відрядження у Францію на фірму «Вільморен» для ознайомлення і налагодження спільної роботи з селекції озимої пшениці
- 20 червня –
25 червня 1990** Відрядження до Угорщини в інститут «Мартонвашер» для ознайомлення і спільної роботи з селекції озимої пшениці
- 19 березня 1992** Захищено в Українському НДІ рослинництва, селекції і генетики дисертацію у формі наукової доповіді на присудження вченого звання доктора сільськогосподарських зі спеціальності 06.01.05
- 25 травня 1992** Присвоєно науковий ступінь доктора сільсько-

- господарських наук за спеціальністю «селекція і насінництво»
- 25 жовтня –
5 листопада 1995** Відрядження до Китаю (провінція Урумчи) для ознайомлення і спільної роботи по селекції озимої пшениці
- 14 квітня 1997** Присвоєно вчене звання професора за спеціальністю «селекція і насінництво»
- 20 червня –
30 червня 1997** Відрядження до Китайської сільськогосподарської академії для обговорення планів спільної роботи з селекції озимої пшениці (м. Пекін)
- 10 грудня 1997** Присуджена Державна премія України в галузі науки і техніки за цикл наукових праць «Генетичні основи, методи створення нових напівкарликових сортів озимої м'якої пшениці та їх впровадження у виробництво»
- 21 червня 2004** Нагороджено Колегією Міністерства аграрної політики України відзнакою «Знак Пошани»
- 2004** Нагороджено Почесною грамотою президією УААН на честь 70-річчя від дня народження
- 2004 – 2006** Член спеціалізованої вченої ради Південного відділення «Кримський агротехнологічний університет» Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Сімферополь)
- 7 липня 2005** Старший науковий співробітник відділу міжнародних зв'язків Українського інституту експертизи сортів рослин Держсортслужби України. Головний редактор журналу «Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин»
- 16 січня 2007
до тепер** Головний науковий співробітник відділу науково-методичної роботи та наукового реферування Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН
- 25 червня 2007** Нагороджено знаком «Відмінник аграрної освіти та науки III ступеня» Колегією Міністерства аграрної політики України
- 25 січня 2009** Член спеціалізованої вченої ради Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН

- 24 червня 2009** Нагороджено Президією Української академії аграрних наук знаком «Почесна відзнака УААН»
- 26 січня 2011** Рішенням ВАК України присвоєно вчене звання «Старшого наукового співробітника» зі спеціальності 06.04.01 – «Історія сільськогосподарських наук»
- 10 лютого 2011** Нагороджено відзнакою «Почесний сортовипробувач» Державною службою з охорони прав на сорти рослин; знаком «Відмінник аграрної освіти та науки II ступеня» Колегією Міністерства аграрної політики України; Міжнародний Зірчастий Комітет «Космос-Земля» присвоїв ім'я «Професор Володимир Шелепов» зірці в сузір'ї Водолій
- 12 лютого 2014** Присуджена премія НАН України академіка В.Я. Юр'єва за видатні успіхи в галузі селекції пшениці та книгу «Пшеница: биология, морфология, селекция, семеноводство»
- 2016** Нагороджений почесною грамотою Верховної Ради України

ДЕРЖАВНА ВІДЗНАКА ЗА ТВОРЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ

ДИПЛОМ КАНДИДАТА НАУК

МСХ № 804189

Москва *Щеголов* 1953г.

Решением
Совета Ученых Академии наук СССР по докладу
распределительной комиссии в отношении *Щеголов*
от 7 июля 1953 (протокол № 1)

Щеголову Владимиру Васильевичу
ПРИСУЖДЕНА УЧЕНАЯ СТЕПЕНЬ КАНДИДАТА
ГОСХОЗЯЙСТВЕННЫХ НАУК

Председатель Совета *Васильев*
Учредитель Советов *Васильев*

ДИПЛОМ СТАРШЕГО НАУЧНОГО СОТРУДНИКА

МСХ № 861907

Москва *Щеголов* 1973г.

Решением
Высшей Аттестационной Комиссии
от 15 октября 1973 (протокол № 13)

Щеголову Владимиру Васильевичу
УТВЕРЖДЕН В УЧЕНОМ ЗВАНИИ
СТАРШЕГО НАУЧНОГО СОТРУДНИКА
ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ **«историческая археология»**

Председатель Высшей Аттестационной Комиссии *М. Шолохов*
Учредитель Высшей Аттестационной Комиссии *Васильев*

МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА УССР
УКРАИНСКИЙ ОРДЕНА ЛЕНИНА
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ РАСТЕНЕВОДСТВА,
СЕЛЕКЦИИ И ГЕНЕТИКИ им. В. И. ЮРЬЕВА

В. В. Шелепов

СИЛА НАЧАЛЬНОГО РОСТА И ПОЛЕВАЯ
ВСХОЖЕСТЬ СЕМЯН ОЗИМОЙ ПШЕНИЦЫ И
РАЗРАБОТКА НЕКОТОРЫХ ПРИЕМОВ ИХ
ПОВЫШЕНИЯ В УСЛОВИЯХ СТЕПИ УКРАИНЫ

Автореферат
диссертации на соискание ученой степени
кандидата сельскохозяйственных наук

Харьков
1976

ВСЕСОЮЗНАЯ ОРДЕНА ЛЕНИНА И ОРДЕНА ТРУДОВОГО
КРАСНОГО ЗНАМЕНИ АКАДЕМИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ
НАУК им. В. И. ЛЕНИНА

ВСЕСОЮЗНЫЙ ОРДЕНА ЛЕНИНА И ОРДЕНА ДРУЖБЫ НАРОДОВ
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ РАСТЕНЕВОДСТВА
имени В. И. ВАВИЛОВА

На правах рукописи

ШЕЛЕПОВ

Владимир Васильевич

кандидат сельскохозяйственных наук

С. II : 63I.524 + 63I

СЕЛЕКЦИЯ ИНТЕНСИВНЫХ СОРТОВ ОЗИМОЙ
ПШЕНИЦЫ, ОСОБЕННОСТИ ИХ СЕМЕНОВОДСТВА
И СОРТОВОЙ АГРОТЕХНИКИ В УСЛОВИЯХ
СТЕПИ УКРАИНЫ

Специальность 06.01.05 — селекция и семеноводство

АВТОРЕФЕРАТ

диссертации на соискание ученой степени
доктора сельскохозяйственных наук

ЛЕНИНГРАД
1982

ДИПЛОМ ДОКТОРА НАУК

№ 811539

Донец

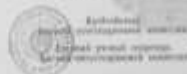
Решением
Высшей аттестационной комиссии
при Совете Министров СССР
от 22 мая 1985 г. (протокол № 2/85)

Мелитин Виславу Васильевичу

присвоена ученая степень

ДОКТОРА

сельскохозяйственных наук

Мелитин В.В.
Степанюк

РЕШЕНИЕ
Министерства
Украинской ССР

Мелитин Виславу Васильевичу

присвоена ученая степень

ПРОФЕССОРА

Сельскохозяйственных наук

АТЕСТАТ ПРОФЕССОРА

№ 811541

Донец

МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА СССР

ВОСХОДИТЕЛЬНАЯ ОПЕРАЦИЯ ЛЕГОНА АКАДЕМИИ СЕЛЬСКО-
ХОЗЯЙСТВЕННЫХ НАУК ИМ. В. И. ЛЕНИНА
УКРАИНСКАЯ АКАДЕМИЯ АГРАРНИХ НАУК

УКРАИНСКИЙ ОПЕРАЦИОНАЛЬНЫЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ
ИНСТИТУТ РАСТЕНОВОДСТВА, СЕЛЕКЦИИ И ГЕНЕТИКИ
им. В. И. Вурман

На правах рукописи

МЕЛНИК ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ,
кандидат сельскохозяйственных наук

УДК 633.11 : 631.524 + 611

СЕЛЕКЦИЯ ИТЭСОВЫХ СОРТОВ ПШЕНИЦЫ, ОСО-
БЕННОСТИ ИХ СЕМЕНОВОДСТВА И СОРТОВОЙ АГРОТЕХНИКИ
В УСЛОВИЯХ СТЕПИ И ЛЕСОСТЕПИ УКРАИНЫ

Специальность 06.01.06 - селекция и семеноводство

Диссертация
на соискание ученой степени
доктора сельскохозяйственных наук
в форме научного доклада

г. Львов, 1992

ВИЩА АТЕСТАЦІЙНА КОМІСІЯ УКРАЇНИ

**АТЕСТАТ
СТАРШОГО НАУКОВОГО
СПІВРОБІТНИКА**

АС №007739
випущено

*Шелепову
Володиміру Васильовичу*

м. Київ

ВИЩА АТЕСТАЦІЙНА КОМІСІЯ УКРАЇНИ

Рішенням Вищої атестаційної комісії України
від *Жовтня* 2011 року (протокол № 13-10/1) у
її складі рішенням вісної ради
*Державної наукової бібліотечно-співробітничої бібліотеки
Національної академії аграрних наук України*

*Шелепову
Володиміру Васильовичу*
присвоєно звання **старшого наукового співробітника**

зі спеціальності
історія сільськогосподарських наук

АС №007739

Президент України Л. Д.Кучма вручає
В. В. Шелепову диплом лауреата Державної
премії України в галузі науки і техніки
(1997 р.)

International Star Catalogue

SPACE-CRUSA

Международный Каталог Звезд "Спейс-Селла"

СЕРТИФИКАТ О ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

Данным сертификатом, выданным
Иваном Барачиниш Вичинелли
в соответствии с этим актом

в соответствии с	Ведомств
Имя звезды	112
Правое восхождение	22 00 03.11
Склонение	06 07 30.1

Звезда принадлежит

Ивану Барачиниш Вичинелли

№ 01777228

Дата: 07.02.2014

Science Advisor
Dr. Alessandro Sestini

Richard Green is
the Intellectual Property
Holder and Trademark
Holder of SPACE

ДИПЛОМ

ПРЕЗИДІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ НАУК
УКРАЇНИ

№ диплому: 2014/12 від 12 липня 2014 року присуджено

премію імені В.І. Кур'яна
доктору спеціальності наук
Шелепову Володимирі Васильовичу
академіку НААН України
Гаврилюку Миколі Михайловичу
члену-кореспонденту НААН України
Вергунову Віктору Анатолійовичу
зв'язок: «Пшениця: біологія, морфологія,
селекція, семенознавство»

Українська академія наук
України
1991 рік заснована

В.І. Кур'яна

Українська академія наук
України
1991 рік заснована

В.В. Матвійко

Відділення загальної біології Національної академії наук України

1919–1987

Премія

імені Кур'яна Василя Яковича

заслуженою почесною РМ УРСР від 12.06.1964
№ 585 та почесною Премією АН УРСР
від 17.07.1964 № 185

за видатні наукові роботи в галузі генетики
і статистичні методи селекції, ботаніко-
анатомічних даних селекціонерства
культури та селекційного процесу пшениці

ПРИСУДЖЕНА

за роботу

«Пшениця: біологія,
морфологія, селекція, селекційність»

Шелепову Володимирі Васильовичу
доктору спеціальності наук, члену-кореспонденту
Української академії наук спеціальності наук
України НААН України

Гаврилюку Миколі Михайловичу
академіку НААН України, заступнику директора
Інституту Фізіології рослин і тварин НААН України

Вергунову Віктору Анатолійовичу
члену-кореспонденту НААН України,
директору Національного науково-дослідницького Інституту
НААН України

В.І. Шелепов

М.М. Гаврилюк

В.В. Вергунів

ФУНДАМЕНТАЛЬНА МОНОГРАФІЯ

Пшениця озима є провідною культурою України і багатьох країн світу. Велике поширення пшениці озимої і пшениці ярої пояснюється високою пластичністю культури, а також поживною цінністю її зерна. За вмістом основних поживних речовин зерно пшениці більш відповідає вимогам харчування людини, ніж зерно інших злаків. У зерні пшениці міститься 12–24% білка, 63–68% крохмалю, близько 2% жиру і також зола та клітковина. Основне призначення пшениці – забезпечення людей хлібом і хлібобулочними виробами.

Нещодавно у видавництві «Логос» вийшла в світ фундаментальна монографія «Пшениця: біологія, селекція, морфологія, семеноводство» російською мовою. Як зазначається у передмові, монографія складається із вступу, 10-ти розділів і списку використаних літературних джерел, який включає понад 1000 найменувань вітчизняних й іноземних авторів. Її автори: доктор сільськогосподарських наук, Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, автор 33-х районованих сортів пшениці озимої, селекціонер – Володимир Васильович Шелепов; академік НААН України, доктор сільськогосподарських наук, Заслужений працівник сільського господарства України, висококваліфікований фахівець з насінництва, насіннезнавства, насінневого контролю – Микола Микитович Гаврилюк;

член-кореспондент НААН України, доктор сільськогосподарських наук, професор, вчений в царині історії аграрної науки – Віктор Анатолійович Вергунов. У монографії сконцентровано науковий і практичний досвід науковців з багатьох країн світу, що закладає великі можливості для подальшого творчого розвитку селекційного і насінницького процесів. Логічно обґрунтованою є і структура монографії. Матеріал викладено змістовно, проілюстровано фотографіями. В Україні монографію такого плану видано вперше.

Монографія рекомендована вченою радою Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України для спеціалістів в царині селекції і насінництва зернових колосових культур, викладачів, аспірантів і студентів біологічних та агрономічних факультетів вищих і середніх навчальних закладів, агрономів-практикантів. Монографія складається з десяти розділів, що об'єднують 97 підрозділів. У першому розділі «Походження селекції і господарське значення пшениці» стисло описано історію селекції і походження рослин пшениці, її господарське значення та висвітлюється роль сорту в підвищеній урожайності. Історичний матеріал першого розділу подано не як набір фактів чи ідей, а як процес наукового дослідження у становленні селекції і насінництва пшениці в процесі м еволюційного розвитку та взаємозв'язку зі зміною умов навколишнього середовища. У другому розділі «Ріст і розвиток рослин пшениці» узагальнено світовий досвід теоретичних основ проростання насіння та ролі факторів, які впливають на ці процеси.

У розділі «Якість зерна пшениці» автори аргументовано ведуть мову про те, що пшенична зернівка – це, по суті, мініатюрний хімічний комбінат корисних речовин. І завдання агронома полягає в тому, щоб вирощувати пшеничне зерно найкращої якості для забезпечення кожного з нас смачним і корисним хлібом.

Матеріали з питань вимог рослин пшениці до умов вирощування і стадії розвитку подано у четвертому розділі. Вони становлять практичний інтерес для агрономів і характерні досить високим методичним рівнем викладення. Хоча методики і відзначаються певною складністю, все ж їх використання дасть змогу агрономам ефективно управляти умовами вирощування пшениці на різних етапах органогенезу. На відміну від інших видань з цієї тематики, рецензована монографія має ряд особливостей. По-перше, найважливіша з них полягає в охопленні практично всіх проблем в біології, морфології, селекції і насінництві пшениці. По-друге, монографія насичена великою кількістю конкретних матеріалів з практики наукових установ різних країн. У роботі описано майже сто різних питань, пов'язаних з пшеницею. За таких умов нелегко досягти, щоб видання не перетворилося на збірник статей. Незважаючи на це, матеріал досить струнко, логічно викладено, усі розділи органічно поєднані між собою і монографія сприймається як єдине ціле.

Робота відзначається багатоаспектністю досліджень, введенням у науковий обіг величезної кількості генетичних, селекційних та насінницьких термінів, обгунтованістю наукових висновків і, головне, їх новизною. Детально розглянуто в монографії видоутворення і систематику пшениці, що дає багатий матеріал для роздумів вченим і практикам. Особливий інтерес становлять розділи з 6-го по 8-й, які об'єднані під назвою «Генетика і селекція пшениці». Тут запропоновано нові методичні рішення використання генетичних особливостей вихідного матеріалу та їх адаптивних властивостей до агрокліматичних умов. Широко розглянуто генетичні ознаки, за якими поліпшують урожайність в умовах посухи. Належне місце займають питання селекції на продуктивність, зимостійкість, посухостійкість, стійкість проти хвороб.

Заслужує на увагу розділ 9, де висвітлено ряд наукових розробок та думок вчених селекційних центрів зернових культур України і Росії. Серед українських селекційних закладів — Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннезнавства і сортовивчення, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України, Миронівський інститут пшениці імені академіка В.М. Ремесла, Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН України, Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН України». Ось лише один промовистий факт із наукового доробку по селекції пшениці озимої в Інституті фізіології рослин і генетики НАН України: у селянсько-фермерському господарстві «Ладіс» Монастирищенського району Черкаської області пшениця озима сорту Фаворитка на площі 136,0 га вродила по 131,8 ц/га збіжжя. Такої високої урожайності в Монастирищенському районі на хлібному полі досі ніхто не одержував. Не лише в районі, а й в усій країні це рекордний урожай пшениці озимої за всю історію існування України.

Приємно відзначити, що так просто, суто по-агрономічному, без науково-теоретичного красномовства в розділі «Система насінництва» досить стисло, але вдало характеризують насінництво як окрему галузь науки і виробництва, визначають предмет та сучасні завдання насінництва, насіннезнавства та насінневого контролю. Незаперечним здобутком під-розділу «Історія розвитку насінництва зернових культур» є історичний нарис про становлення насінництва як науки. Людина давно спостерігала, що краще насіння дає більший урожай. Ще у першому столітті до нашої ери Пліній Старший радив: «На насіння слід зберігати зерно, що на току виявляється у самому низу: воно найкраще, тому що воно найважче, і немає більш доцільного способу його розпізнати». Поради грецького філософа-агронома Плінія Старшого щодо добору кращого насіння і сьогодні не втратили своєї актуальності.

Академік М.М. Кулешов, фундатор теорії і практики насінницької справи, свого часу писав: «Справа обов'язку, справа честі і совісті агронома — одержувати високі і сталі врожаї високої якості. В успішному вирішенні цієї

задачі першорядне значення має хороше насіння. Щоб одержати хороше насіння, його потрібно правильно виростити, ретельно зібрати, зберегти і підготувати до посіву».

У книзі стисло викладено інформацію про історію проблеми добору насіння, сучасні принципи та способи добору. Автори детально описують добір насіння як процес, що забезпечує виділення із зернової маси біологічно найбільш цінного посівного матеріалу. У підрозділі «Зберігання насіння» детально розглянуто питання, пов'язані зі зберіганням насіння.

Видання інформативно насичене та аналітично змістовне. Тут наводиться інформація про вітчизняну й міжнародну систему контролю та сертифікації насіння на підставі законодавчих і нормативних актів, що дасть змогу підвищити конкурентоздатність насінневої продукції у зв'язку з приєднанням України до європейських і світових структур у сфері насінництва та вступом до Всесвітньої торговельної організації. У розділі міститься багато цінної інформації для працівників державних насінневих інспекцій та агрономів-практиків з державного та внутрігосподарського контролю сортових та посівних якостей насіння. На завершення наведу один красномовний факт. Монографія «Пшеница: биология, селекция, морфология, семеноводство» відзначена престижною премією імені В.Я. Юр'єва. Як відомо, лауреатами премії імені В.Я. Юр'єва можуть бути вчені, які збагатили науку в галузі генетики, розробили нові методи акліматизації, селекції та гібридизації рослин і тварин, вивели нові високоврожайні сорти сільськогосподарських культур і високопродуктивних порід тварин. У когорті лауреатів: член-кореспондент АН УРСР В.П. Зосимович — автор однонасінних сортів цукрових буряків, лауреат Ленінської премії; академік В.М. Ремесло — автор всесвітньо відомого сорту пшениці озимої Миронівська 808, лауреат Ленінської премії, академік В.В. Моргун — Герой України, автор 132-х сортів пшениці озимої, гібридів кукурудзи та інших культур, занесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

В.М. ГАВРИЛЮК,
кандидат сільськогосподарських наук
Інститут фізіології рослин і генетики
НАН України

Журнал «Насінництво». — 2014. — № 5. — С. 17–18.

Життєвий і творчий шлях професора Шелепова Володимира Васильовича

Серед традицій, які широко увійшли у повсягденну статутну діяльність нашої наукової і бібліотечної установи у XXI столітті — стали віддавати належну повагу і хвалу за зроблене в ім'я майбутнього України. Особливу увагу ми приділяємо тим, хто словом і ділом допомагає репрезентувати успіхи аграрного сектору країни, і особливо — у галузі його наукового забезпечення на світовому рівні.

Сьогодні, 24 червня 2014 року, у нас обов'язковий захід, який відбувається згідно Указу другого президента України Л.Кучми про пріоритети при відмічанні ювілейних дат. Ми усі разом святкуємо 80-річний ювілей від дня народження не тільки в Україні а і за її межами учено-аграрія, доктора с.-г. наук, професора, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, Лауреата Всесоюзної виставки народного досягнення СРСР та академіка В.А.Юр'єва НАН України — Володимира Васильовича Шелепова, який останні сім років працює у нашій установі. На це свято (учену раду) ми запросили і інших офіційних осіб, який би ми хотіли подякувати за присутність.

Отже дозвольте їх представити:

Жак Фор — Надзвичайний і Повноважний Посол республіки Франції в Україні, нагороджений знаком «Знак Пошани» Міністерства аграрної політики України.

Воробйов Андрій Володимирович — радник-посланник Посольства Російської Федерації в Україні, кандидат історичних наук, кавалер нагороди «Знак Пошани» Міністерства аграрної політики України.

Анрі Бергамот — радник з сільського господарства при Уряді України від Франції.

Доктор **Фолькер Зссе** — 1-секретар, керівник підвідділу з питань захисту прав споживачів продовольства, сільського господарства і охорони довкілля Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні.

У зв'язку з цим, що цей захід офіційний, хочу вам представити: замісника Міністра аграрної політики і продовольства України, академіка **Володимира Івановича Ладика** і члена Президіума НААН, академіка-секретаря відділення трансфера іновачій, академіка НААН **Балян Ануш Валеріївну**.

Представників окремих установ, які прийшли поздоровити ювеляра, я представлю пізніше.

Однако, особливої уваги, і я можу сказати честі, заслуговує наш науковий співробітник відділу науково-методичної роботи та наукового рефермування **Шелепов В.В.** Останні сім років до 80-річного ювілею він працює у нашій

бібліотеці. Його високі професійні знання допомогли піднятися на новий рівень сприйняття єдиного в Україні Рефермативного журналу «АПК України» у спеціалістів, а головне, читачів. За це йому окремі честь і хвала. Хотів би окремих рисах показати етапи його багаторічної та творчої діяльності на благо України.

Володимир Васильович Шелепов — доктор сільсько-господарських наук, професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Виставки досягнень народного господарства СРСР та ім. В.А. Юр'єва НАН України, відомий селекціонер України та Росії, історик сільськогосподарської науки.

Шелепов В. В. народився 24 червня 1934 р. в радгоспі «Щербинівський» Дзержинського району Сталінської (нині Донецької) області у робітничій сім'ї. Після арешту батька (1937 р.) — Шелепова Василя Семеновича (тракториста, який був безпідставно звинувачений у 20-ти хвилинному простої тракторної бригади і у 1958 р. був посмертно реабілітований). Мати — Шелепова Ганна Стефанівна з двома синами у 1938 році переїхала у с. Богдавівка Павлоградського району Дніпропетровської області до своїх батьків, з якими проживала до 1943 року. У 1943 році, разом з братом Петром (відрядженим на відновлення промисловості Донбасу), сім'я переїхала до м. Горлівка Сталінської (Донецької) області, де брат був прийнятий на роботу машинобудівного заводу ім. С. Кірова, а мати — робітницею в овочеву бригаду радгоспу «Червоний партизан» (с. Озерянівка), а Володимир Васильович пішов у перший клас початкової школи №58 цього ж села. Чотири класи початкової школи Шелепов В.В. закінчив з почесною грамотою і у 1947 р. поступив у п'ятий клас чоловічої середньої школи №1 м. Горлівки, яка знаходилась на відстані 7 км від села, де він жив.

Щоденно долаючи 15-кілометровий шлях, Володимир Васильович у 1953 році закінчив 10 класів і вирішив поступати у Дніпропетровський інститут залізничного транспорту (на той час військовий). Після успішного складання вступних іспитів (шести предметів), але через осудженого батька його не прийняли до інституту і Шелепов В.В. пішов працювати тимчасово у радгосп «Червоний партизан». Вірогідно це і вплинуло на подальший вибір професії й долі — у 1954 р. він поступив на агрономічний факультет Ставропольського сільськогосподарського інституту, який знаходився на північному Кавказі й з відзнакою закінчив його у 1959 р., отримавши спеціальність вченого агронома.

Під час навчання в інституті Володимир Васильович познайомився з видатними професорами-селекціонерами: О.І Державиним — автором перших сортів багаторічного жита та пшенично-житних гібридів; О.О. Корніловим — селекціонером круп'яних культур; доцентами — В.А. Переверзевою і Ф.І. Бобришевим. Під керівництвом професора

О.О. Корнілова і доцента В.А. Переверзевої були зроблені перші кроки в науку — вивчення впливу загартування насіння кукурудзи низькими температурами на її врожайність. Результати роботи на міжвузівській краєвій конференції (м. Ставрополь) були оцінені другим місцем серед студентських робіт, а автора нагородили почесними грамотами Краєвого комітету комсомолу та дирекції Ставропольського сільськогосподарського інституту з врученням праці В.В. Докучаєва «Русский чернозем».

Після закінчення інституту Шелепов В.В., як відмінник, мав можливість за пропозицією дирекції, продовжити наукову роботу на кафедрі рослинництва у професора О.О. Корнілова, але він обрав інший шлях — за направленням Міністерства сільського господарства СРСР поїхав працювати в господарства Красноярського краю. Спочатку був агрономом відділу в Курбатівському радгоспі Балахтинського району (неподалік від с. Шушенське), потім — головним агрономом (1960–1963 рр.) племзаводу «Еліта» Ємельянівського району Красноярського краю в Сибіру.

Працюючи агрономом відділу і головним агрономом у радгоспах, Володимир Васильович зарекомендував себе, як добре підготовлений фахівець, домігся підвищення врожаїв майже всіх сільськогосподарських культур. За його пропозицією і безпосередньою участю в господарствах краю вперше почали впроваджувати квадратно-гніздовий спосіб сівби кукурудзи, вирощувати кормові буряки, гарбузи, люцерну. Так, у племзаводі «Еліта» за 1960–1962 рр. врожайність ярих зернових зросла від 10-11 до 14-15 ц/га, за що Красноярський крайком партії і Рада народних депутатів нагородили В.В. Шелепова почесною грамотою «За достижение высоких показателей по производству продуктов сельского хозяйства» і вийшли з клопотанням до ЦК КПРС відрядити В.В. Шелепова як фахівця-консультанта до Куби для надання допомоги у підйомі сільського господарства.

Однак Володимир Васильович вирішив продовжити наукову діяльність і у 1963 р. поступив до аспірантури Всесоюзного селекційно-генетичного інституту (нині Селекційно-генетичний інститут — національний центр насінництва та сортовивчення НААН, м. Одеса), де проводив дослідження спочатку під керівництвом академіка ВАСГНІЛ Ф.Г. Кириченка, а потім — кандидата с.-г. наук С.Ф. Архангельського. Навчаючись в аспірантурі, В.В. Шелепов був прийнятий у члени КПРС (1963 р.), обраний секретарем комітету комсомольської організації інституту. Як секретар комітету комсомолу, разом з секретарем партійної організації О.О. Созіновим (нині радник Президента НАН України, академік НАНУ, НААН та РАСГН) проводив велику роботу по вихованню молоді, поліпшенню наукової роботи аспірантського товариства. За його пропозицією для читання лекцій запрошували видатних учених не тільки селекційно-генетичного інституту (академіки ВАСГНІЛ: Д.О. Долгушин, О.С. Мусійко, П.Х. Гаркавий), а й з інших наукових установ України та

Росії (академіки АН СРСР, ВАСГНІЛ: Н.П. Дубінін, Т.Д. Лисенко, М.О. Ольшанський та ін.), організував поїздки аспірантів в інші наукові установи для ознайомлення з їх роботою. Для поширення наукового світогляду співробітників та аспірантів, за пропозицією В.В. Шелепова, дирекція інституту ввела «наукову суботу», на яких завідувачі й співробітники відділів по черзі інформували слухачів про тематику своїх дослідів та їх результати, що дозволяло кожному аспіранту та співробітнику знати не тільки свою роботу, а в цілому інституту. Комсомольська робота не завадила В.В. Шелепову успішно провести дослідження та підготувати дисертаційну роботу на тему «Сила роста и полевая всхожесть семян озимой пшеницы и разработка некоторых приемов их повышения в условиях Степи Украины» й захистити її у 1966 році в Українському науково-дослідному інституті рослинництва, селекції і генетики ім. В.Я. Юр'єва (нині Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН), отримати науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.05 — селекція і насінництво.

Навчаючись ще в аспірантурі, наприкінці 1965 року В.В. Шелепов за конкурсом був обраний на посаду завідувача відділу селекції Запорізької державної обласної сільськогосподарської дослідної станції, де працював до серпня 1985 року. Наукову діяльність на станції Володимир Васильович почав із вивчення методології й розробки нових методів селекції та поставив завдання на їх основі створити сорти озимої м'якої і твердої пшениць, озимого тритикале, люцерни і кормового гарбуза. Це дало можливість співробітникам відділу селекції за короткий час вивести й районувати у Запорізькій та Донецькій областях третій, після сортів академіка Ф.Г.Кириченка Мічуринки і Новомічуринки, сорт озимої твердої пшениці Рубіж, який за врожайністю та зимостійкістю перевищував вищезгадані сорти. На станції вперше було створено короткостебловий вихідний матеріал озимої твердої пшениці, який широко використовувався в селекційних програмах Одеси, Харкова і Зернограда. Сорти озимої твердої пшениці Дніпрянка, Леукурум 306 (завдяки використанню нового методу-відбору на провокаційному фоні), передані до Державного випробування у 70-х роках минулого століття, також мали підвищену зимостійкість та кращу продуктивність порівняно з сортами Мічуринка і Новомічуринка, але за врожайністю поступалися сортам озимої м'якої пшениці, тому вони не були районовані. Створено сорти Запорізька 5, Запорізька 25, Запорізька остиста, Запорізька 60 озимої м'якої пшениці та ін. Незважаючи на те, що у той час широко впроваджувалися шедеври світової селекції – сорти Безоста 1 академіка П.П. Лук'яненка і Миронівська 808 академіка В.М. Ремесла, два сорти – Запорізька остиста і Запорізька 60 були районовані в багатьох областях України, Росії, Молдови і Білорусії.

Слід відмітити, що у Запоріжжі розпочалися спільні роботи з селекції із багатьма селекційними установами України, Росії та Молдови. Для цього В.В. Шелеповим було створено і передано до колекції ВІР ім. М. І. Вавилова понад 20 сортозразків озимої м'якої пшениці з високою зимостійкістю, короткостебловістю і стійкістю до основних хвороб. В цей час В.В. Шелепов почав розробляти методика: а) створення комплексно стійких сортів озимої пшениці з використанням штучних інфекційних фонів безпосередньо в усіх ланках селекційного процесу; б) міжвидових схрещувань; в) прискореного розмноження насіння нових сортів та їх впровадження у виробництво. Ці дослідження згодом було покладено в основу української програми «Імунітет», схваленої та фінансованої Радами Міністрів СРСР і УРСР. Виконавцями були Миронівський науково-дослідний інститут селекції і насінництва пшениці ім. В. М. Ремесла та Український інститут захисту рослин на чолі з академіком НААН, ВАСГНІЛ М. П. Лісовим.

У 1985 р. Володимира Васильовича було обрано за конкурсом на посаду завідувача лабораторії селекції інтенсивних сортів озимої пшениці Миронівського науково-дослідного інституту селекції і насінництва пшениці ім. В.М. Ремесла, де Шелепов В.В. повністю сформував методологію і методика створення сортів озимої м'якої пшениці степового і лісостепового екотипів. У Миронівці були закінчені дослідження з розробки методів «Створення сортів озимої м'якої пшениці з використанням штучних провокаційних фонів в усіх ланках селекційного процесу»; «Прискореного розмноження насіння та впровадження нових сортів озимої м'якої пшениці у виробництво»; «Добір батьківських пар для гібридизації і відбір гібридних рослин у ланках F_1 - F_3 з використанням програм ЕОМ». Результати цих досліджень були оформлені в якості доповіді докторської дисертації «Селекція інтенсивних сортів озимої пшениці, особливості їх семеноводства и сортової агротехники в умовах Степи и Лесостепи України», яку В.В. Шелепов успішно захистив в Інституті рослинництва ім. В.Я. Юр'єва у 1992 р.; створенням і районуванням низки сортів озимої м'якої пшениці: Миронівська 27, 28, 30, 31, 32, 33, Крижинка, Миронівська остиста та ін. Сорти і лінії озимої м'якої пшениці, створені під керівництвом ученого і за його участю, широко використовувались і використовуються у багатьох селекційних установах як джерело і донори з багатьох ознак, насамперед стійкості до бурої іржі. Сімнадцять сортів пшениці озимої, створені у співавторстві, знаходяться у Державному реєстрі сортів рослин України, придатних для поширення на 2013 рік.

Шелепов В.В. зарекомендував себе як висококваліфікований, цілеспрямований та ініціативний вчений-селекціонер не тільки в Україні, й країнах СНД та дальнього зарубіжжя. За його ініціативою проводились спільні селекційні роботи щодо створення сортів озимої пшениці в Росії,

Казахстані, Угорщині, Китаї, Франції. Для цього він неодноразово виїжджав у відрядження в ці країни.

Особливо слід відмітити спільну селекційну роботу з селекціонерами французької фірми «Вільморен». Використовуючи їх скоростиглий вихідний матеріал, у Миронівці було створено низку скоростиглих ліній озимої пшениці, серед яких сорти Миронівська ранньостигла і Миронівська остиста занесено до Державного реєстру сортів рослин України. Під його керівництвом і участю виконувалися вітчизняні програми «Імунітет» (з Інститутом захисту рослин НААН), «Мутагенез» (з Інститутом фізіології рослин і генетики НАН України), «Зимостійкість» (із Самарським і Волгоградським науково-дослідними інститутами сільського господарства, Росія).

Результатом спільної роботи було створення та районовано сортів озимої м'якої пшениці: Деметра (Миронівська 35) – з Інститутом захисту рослин НААН; Київська 7, Подолянка, Крижинка і багато інших – з Інститутом фізіології рослин і генетики НАН України; Снежинка – з Самарським НДІСГ, Росія.

Шелепову В. В. притаманна конкретність у вирішенні селекційних і виробничих проблем, що було виявленням поваги й визнанням його як вченого серед наукових робітників і виробничиків не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

Діяльність В.В. Шелепова як вченого-селекціонера є значним внеском у селекційну науку. Фундаментальні дослідження з питань селекції, насінництва та генетики головної продовольчої культури – пшениці були викладені в його п'яти монографіях: «Озимая твердая пшеница» (К., 1982. – 187 с.); «Морфология, биология, хозяйственная ценность пшеницы» (Мироновка, 2004. – 524 с.); «Селекция, насінництво та сортознавство пшениці» (Миронівка, 2007. – 526 с.); «Пшеница: история, морфология, биология, селекция» (Мироновка, 2009. – 580 с.); «Пшеница, биология, морфология, селекция, семеноводство» (Киев, 2013. – 500 с.), остання книга була відзначена премією Національної академії наук України імені академіка В.Я. Юр'єва. Ці досягнення використовуються в навчальному процесі при підготовці студентів агрономічних галузей та підготовці фахівців вищої освіти у багатьох закладах освіти.

Активна творча робота дозволила Володимирі Васильовичу створити понад 50 сортів озимої м'якої та озимої твердої пшениці, з яких 42 сорти занесено до Державних реєстрів сортів рослин в Україні та Росії, опублікувати близько 250 наукових праць.

За успішну наукову діяльність, розробку нових методів у селекційному процесі створення і впровадження нових сортів у виробництво В.В. Шелепову та групі відомих селекціонерів у 1997 р. було присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки. В 2014 році за працю “Пшеница: биология, морфология, селекция и семеноводство”

Національна академія наук України йому присудила премію видатного вченого-селекціонера, академіка В.Я.Юр'єва. За значний вклад у селекцію Міжнародний Зірчастий Комітет "Космос-Земля" присвоїв ім'я зірці в сузір'ї Володій "Професор Володимир Шелепов". Його також відмічено такими нагородами: Верховною Радою СРСР – орденом «Знак Почета» (1981 р.), медалями: «За доблестный труд. В ознаменованіе 100-летия со дня рожде́ния В.И.Ленина» (1970 р.), «Ветеран труда СССР» (1981 р.), «Изобретатель СССР» (1991 р.); Виставкою досягнень народного господарства СРСР та УРСР – Золотою (1979 р.), Срібною (1981 р.), Бронзовою (1982 р.) медалями та знаком «Лауреат ВДНХ СССР» (1980 р.), Дипломом другого ступеня ВДНГ УРСР (1982 р.); Почесними грамотами – Красноярської краєвої Ради народних депутатів, Київської та Запорізької обласних Рад народних депутатів, Ставропольського Краєвого комітету комсомолу, дирекції Ставропольського сільськогосподарського інституту.

Шелепов В.В. на високому теоретичному і практичному рівні підготував сім кандидатів сільськогосподарських наук зі спеціальності 06.01.05 – селекція і насінництво та одного зі спеціальності 06.04.01 – історія сільськогосподарської науки.

Володимир Васильович час був членом спеціалізованої ради К. 32.805.01 Південного філіалу «Кримський агротехнологічний університет» Національного університету біоресурсів і природокористування України та членом спеціалізованої ради К. 26.373.01 Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України.

Він неодноразово виступав офіційним опонентом на захисті докторських і кандидатських дисертацій у багатьох спеціалізованих вчених радах (Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва, Інститут зернового господарства НААН, ННЦ „Інститут землеробства НААН”, Селекційно-генетичний інститут – національний центр насінництва та сортовивчення НААН та ін.).

Відійшовши від практичної селекції, В. В. Шелепов надалі працює головним науковим співробітником відділу наукового реферування інформаційної та редакційно-видавничої роботи ННСГБ НААН та старшим науковим співробітником Українського інституту експертизи сортів рослин Держсортслужби України, В. В. Шелепов є автором багатьох статей про видатних учених України і Росії. У реферативному журналі «АПК України» реферує рубрики: історія аграрної науки, рослинництво та зернові культури, які достатньо висвітлюють нові досягнення науки у цих галузях. Крім того, як член спеціалізованої вченої ради, неодноразово виступав офіційним опонентом, був рецензентом дисертаційних робіт багатьох пошукачів. За вагомих внесок у розвиток вітчизняної селекційної науки та вивчення питань зародження та розвитку селекції пшениці, життя

й діяльності видатних селекціонерів і селекційних установ, нагороджений нагрудними знаками: «Знак Пошани» Міністерства сільського господарства України, «Відмінник аграрної освіти і науки III та II ст.» Міністерства аграрної політики України та «Почесною відзнакою УААН» Президії Української академії аграрних наук, «Почесний сортовипробувач» Державної службою з охорони прав на сорти рослин.

В Інституті експертизи сортів рослин, де він був головним редактором науково-практичного журналу «Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин», також відзначають його заслуги: по-перше, журнал змінив форму і став більш схожим на науковий; по-друге, журнал вже відомий не тільки в Україні, а й у країнах СНД. В ньому друкують результати своєї роботи наукові працівники з України, Росії та Казахстану.

Багато сил і енергії професор В. В. Шелепов віддає роботі з молодими селекціонерами, виховуючи гідну зміну, яка примножує славу селекціонерів – пшеничників та істориків сільського господарства.

Бажаємо Володимире Васильовичу міцного здоров'я, творчого довголіття та успіхів у справі його життя.

Доктор сільськогосподарських наук,
професор, заслужений працівник
сільського господарства України,
член-кореспондент НААН,
академік РАСГН
директор ННСГБ НААН

В.А.Вергунов

ПОДЯКА ВЧИТЕЛЮ

«**Ж**иття прожити – не поле перейти»...

Саме цими словами Народної мудрості хочу розпочати свою розповідь про свого вчителя, наставника моєї наукової роботи – Шелепова Володимира Васильовича. В день святкування 80-літнього ювілею можна впевнено стверджувати, що цій людині у житті не раз доводилося проходити поле, інколи й немов босоніж по стерні, але впевнено, цілеспрямовано, з великими знаннями улюбленої справи – селекціонера. Саме завдяки відданості науці, працьовитості, наполегливості, розуму Володимир Васильович, незважаючи на життєві труднощі та

перешкоди, зміг посісти почесне місце серед найвідоміших вітчизняних науковців і селекціонерів. Доктор сільськогосподарських наук, професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки – це наукові звання та ступені, заслужені ювіляром впродовж своєї наукової діяльності. Для пересічної людини ці нагороди не є вартісними, але кожний фахівець сільськогосподарської науково-дослідної справи скаже, що ця людина заслуговує значно більших нагород і подяк, адже Володимир Васильович є оригінатором продуктивних сортів культури пшениці, зерно якої після переробки у вигляді хліба насущного годує кожну сім'ю.

Мені надзвичайно поталанило, коли у 2007 р. директор ННСГБ НААН, член-кореспондент НААН Віктор Анатолійович Вергунов познайомив мене з Володимиром Васильовичем Шелеповим і запропонував йому взяти наді мною опіку при написанні кандидатської дисертації. До цього я не була знайома з ним, але Володимир Васильович одразу мені видався доброю людиною. Під час трирічного навчання це підтвердилося. Він ставився до мене як до рідної доньки. Його сердечність, мудрість, оптимізм, інколи й суворість спонукали мене до творчого пошуку матеріалів дослідження. Вивчати історію становлення й розвитку селекції озимої пшениці в Україні мені було значно легше, оскільки це є сферою діяльності мого наставника. Впродовж нашої спільної роботи його виважені поради, настанови, критичні судження були для мене дуже цінними і значущими. Можливо, словами я не в змозі висловити всі слова щирої подяки й пошани Володимирі Васильовичу, проте в моїй душі назавжди залишиться часточка його людської доброти, любові, неупередженості, мудрості.

З нагоди 80-літнього ювілею бажаю Володимирі Васильовичу нових творчих досягнень, радісних миттєвостей у житті, родинного затишку, достатку, а Бог нехай пошле йому здоров'я на довгі роки життя.

Завідувач сектору наукової бібліографії
та біографістики Інституту історії аграрної
науки, освіти і техніки ННСГБ НААН,
кандидат сільськогосподарських наук

Х. М. Піпан

**КРАТКИЕ ИТОГИ РАБОТЫ ПО СЕЛЕКЦИИ ОЗИМОЙ
ПШЕНИЦЫ НА ЗАПОРОЖСКОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ
ОБЛАСТНОЙ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ОПЫТНОЙ
СТАНЦИИ (1966–1985 ГГ.) И В МИРОНОВСКОМ НИИ
СЕЛЕКЦИИ И СЕМЕНОВОДСТВА ПШЕНИЦЫ (НЫНЕ
МИРОНОВСКИЙ ИНСТИТУТ ПШЕНИЦЫ
ИМ. В. Н. РЕМЕСЛО НААН, 1985–2005 ГГ.)**

В сентябре месяце 1965 г., за пять месяцев до окончания учебы в аспирантуре при Всесоюзном селекционно-генетическом институте (ныне Селекционно-генетический институт – Национальный центр семеноведения и сортоизучения НААН, г. Одесса), директор Запорожской государственной областной сельскохозяйственной опытной станции Лысак И. И. пригласил меня приехать на станцию для посева селекционного материала по озимой пшенице, так как заведующий отделом селекции Малюта Д. И. неожиданно умер. По совету с директором Института, академиком ВАСХНИЛ Мусийко А. С., я взял академический отпуск и приехал в Запорожье, где провел посев селекционного материала. Директор станции Лысак И. И., увидев результаты моей работы, предложил мне работу на станции в должности заведующего отделом селекции, на выбор двух- или четырехкомнатную квартиру и оклад в размере 110 рублей. Я дал согласие, но с оговоркой, что в январе 1966 года закончу учебу в аспирантуре, после чего приеду в Запорожье.

Приехав в институт, я досрочно написал диссертационную работу, в конце декабря 1965 года доложил ее на Ученом совете Института, получив заключение на защиту, 25 декабря вместе с семьей переехал в Запорожье, где получил (по согласию) двухкомнатную квартиру (семья из 3-х человек) и оклад заведующего – 110 рублей.

Станция располагалась на южной окраине г. Запорожья, только обустроивалась: был построен трехэтажный типовой административный корпус, 5 двухэтажных домов по 8 квартир, столовая, детский садик и центральная дорога со въездной аркой, на которой было написано – Запорожская государственная областная сельскохозяйственная опытная станция (1956 г.).

Коллектив отдела селекции состоял из селекционеров по озимой пшенице, кормовой тыкве, люцерне и семеновода, 8-ми лаборантов и рабочих, принял меня по-разному – одни с радостью, другие – с огорчением, так как я занял некоторых вакантное место. Вместе со мной в отделе стала работать младшим научным сотрудником с окладом 70 рублей моя жена – Шелепова Валентина Иосифовна.

В конце мая месяца 1966 года в Украинском НИИ растениеводства, селекции и генетики (ныне Институт растениеводства им. В.Я. Юрєва

НААН) я успешно защитил кандидатскую диссертацию и, с этого времени, в отделе все стало на свои места.

Изучив летом селекционный материал по пшенице, я обнаружил, что бывший заведующий отделом селекции Малюта Д. И. отдавал предпочтение новой культуре – озимой твердой пшенице, тесно сотрудничал с академиком Ф. Г. Кириченко, который впервые создал и районировал два сорта настоящей озимой твердой пшеницы – Мичуринка и Новомичуринка. Проанализировав результаты конкурсного сортоиспытания за 1966–1968 гг. и отдавая должную память Д. И. Малюте, я в 1968 году передал в Государственное сортоиспытание сорт озимой твердой пшеницы Рубеж (авторы Малюта Д. И., Шелепов В. В., Кириченко Ф. Г.). По результатам государственного сортоиспытания, сорт Рубеж был более урожайным и более зимостойким по сравнению с Мичуринкой и Новомичуринкой, поэтому в 1970 году был районирован по Запорожской и Донецкой областям (третий районированный сорт озимой твердой пшеницы). Недостатком сорта была его высокорослость, что часто вызывало полегание посевов, меньшая урожайность в сравнении с озимой мягкой пшеницей. Это сдерживало его массовое внедрение в производство.

Для устранения полегаемости, необходимы были доноры и источники короткостебельности как по озимой твердой, так и по озимой мягкой пшеницам. В их поиске и получении нам большую помощь оказали сотрудники отдела пшениц Всесоюзного института растениеводства им. Н.И. Вавилова. Директор института, он же и заведующий отделом пшеницы, академик Дорофеев В. Ф. и старший научный сотрудник отдела Новикова М. В., с которыми я впервые познакомился в 1968 году в Мироновке на координационном совещании по селекции озимой пшеницы. Совещания по селекции пшеницы проходили ежегодно и поочередно в Одессе, Краснодаре, Мироновке и других ведущих селекцентрах страны. В результате их помощи, станция стала ежегодно получать до 100 новых коллекционных образцов пшеницы для изучения, размножения семян и использования лучших в гибридизации.

На одном из совещаний, академик П. П. Лукьяненко мне подсказал, что успеха в селекции можно достичь только при проработке большого объема гибридного материала по каждой комбинации скрещивания. Учитывая этот совет, мы уменьшили количество комбинаций скрещивания, но увеличили их объемы – ежегодно кастрировали и опыляли по каждой комбинации 150–200 материнских колосьев. При этом проводили прямые и обратные скрещивания с обязательным повторением большинства комбинаций на второй год. Семена F_0 каждой комбинации скрещивания высевали отдельно по схеме – ♀ + F_0 + ♂ по хорошо удобренному ($N_{90}P_{60}K_{60}$) черному пару в начале оптимальных сроков посева. В период вегетации проводили тщательную оценку на зимостойкость, поражаемость болезнями и полегаемость. Все комбинации скрещивания с худшими

оценками чем у родительских форм и стандартных сортов (высеваемых через десять комбинаций), как правило выбраковывали в поле на корню и только на некоторых – делали отбор лучших колосьев. На оставшихся комбинациях скрещивания отбирали хорошо развитые колосья (до 500–1000), которые в лаборатории анализировали на длину колоса, количество и качество в нем зерен. Для посева F_1 оставляли колосья, у которых было 45 и более, хорошо выполненных, стекловидных зерен с массой около 2 г. Семена отобранных колосьев высевали по комбинациям отдельно в рядки длиной 1,5 м по схеме: ряд ♀ + 20 рядков F_1 + ряд ♂ + ряд St. В период вегетации проводили оценку на важнейшие признаки и жесткую браковку линий. Линии с оценками ниже родительских форм и стандарта, выбраковывали в поле, иногда на некоторых, делали отбор лучших колосьев. Оставшиеся линии (рядки) убирали вручную серпом, обмолачивали в лаборатории на сноповой молотилке, после чего определяли массу зерна и его качество. Для дальнейшей работы оставляли только высокоурожайные линии с оценками выше стандартных сортов, родительских форм и хорошо выполненным стекловидным зерном.

В связи с тем, что в засушливых условиях Степи болезни на пшенице проявляются слабо, а иногда и совсем отсутствуют, поэтому для их большего проявления в 1968 году начали проводить подкашивание растений перед колошением на защитках предварительного и конкурсного сортоиспытаний. На подгонах отросшихся растений, сильнее проявлялась бурая ржавчина и мучнистая роса что значительно повышало поражение изучаемых растений спорами бурой ржавчины и мучнистой росы, и это давало возможность провести оценку на устойчивость сортов к болезням. Несколько позже, перешли на заражение защитных делянок спорами болезней практически во всех звеньях селекционного процесса. Все это вместе взятое привело к созданию среднепоражаемых сортов пшеницы бурой ржавчиной и мучнистой росой. В последствии этот метод в Мироновке был положен в основу разработки программы «Иммунитет» и совместной работы с Институтом защиты растений.

В 1970 году в Государственное сортоиспытание был передан второй сорт озимой твердой пшеницы Днепрянка и значительно расширена работа по созданию короткостебельных сортов с высотой соломины 90–110 см. Для этого было проведено более 900 комбинаций скрещивания с использованием комплексно ценных короткостебельных сортов и образцов (высотой 80–90 см) из России – линия 335, Гибрид 9; Болгарии – Русалка; Голландии – Flevina, Hector; Канады – $K_5D_1AgF_1$; Мексики – Mexican 2; США – Geines, MP–25, MP–2; Японии – Daguma и мн. др. За этот период было получено более 100 тысяч гибридных семян.

По озимой твердой пшенице были получены линии с высотой растений 80–90 см, которые легли в основу создания короткостебельного

сорта Леукурум 21. Часть из них была передана в зерноград, где академик И.Г. Калинин с их помощью создал сорта тургидной пшеницы.

Сорт озимой твердой пшеницы Днепрянка по урожайности на сортоучастках был на уровне сорта Рубеж, поэтому в 1973 году был снят с испытания.

В 1972 году по озимой мягкой пшенице в государственное сортоиспытание был передан сорт Славутич, в 1973 году – Запорожская 5. Однако, в это время в государственном сортоиспытании в качестве стандартных сортов были высокоурожайные с хорошим качеством зерна сорта Мироновская 808 (для зоны Лесостепи) и Безостая 1 (для Степи), которых по показателям урожайности и качеству зерна трудно было превзойти. Несмотря на практически равные показатели урожайности, а на некоторых сортоучастках и выше (особенно Запорожская 5), оба сорта были сняты с государственного сортоиспытания.

Анализируя неудачи с районированием сортов Днепрянка, Славутич и Запорожская 5, данные последних лет конкурсного сортоиспытания, я пришел к выводу, что более урожайными являются формы, созданные путем сложных скрещиваний. Об этом мне также неоднократно говорили ведущие селекционеры: П. П. Лукьяненко, Ф. Г. Кириченко, В. С. Пустойт, П. Ф. Гаркавый, Д. А. Долгушин, В. Ф. Дорофеев, В. Ф. Иванников, И. Г. Калинин, Б. И. Сундухадзе и мн. др., с которыми я неоднократно встречался и был хорошо знаком. Учитывая это, мы вместе с сотрудниками отдела, начали успешно прорабатывать и анализировать материал в конкурсном сортоиспытании от сложных скрещиваний. Результатом этого был сорт Запорожская остистая, созданный скрещиванием – Скороспелка Л-1 / [(Безостая 1 / Верхнячская безостая) / Запорожская 4], который передан в 1976 году в государственное сортоиспытание.

Сорт Запорожская остистая на сортоучастках страны показывал высокую урожайность, зимостойкость, устойчивость к полеганию и болезням, хорошее качество зерна и скороспелость. Благодаря этим качествам, сорт Запорожская остистая в течение 1980–1982 гг. был районирован во многих областях Украины, России, Молдавии и Белорусии, где высевался ежегодно на площади более 500 тыс. гектаров. За хорошие показатели, особенно по полегаетости, сорт неоднократно демонстрировался на ВДНХ СССР и УССР, отмечался дипломами выставок, а ее авторы награждены Золотыми, Серебряными и Бронзовыми медалями, являлись Лауреатами ВДНХ СССР.

Министерство сельского хозяйства Украины, в подчинении которого находились областные сельскохозяйственные станции, видя успехи селекции в создании сортов озимой пшеницы, их внедрения в производство и на мою просьбу, выделило дополнительные средства, на которые в 1975–1977 гг. был разработан проект и построен селекционный комплекс – двухэтажный лабораторный корпус, вегетационная теплица с

холодильными камерами и площадка с железобетонными стеллажами для промораживания и оценки на зимо- и морозостойкость селекционного материала.

За успехи в селекционной работе по озимой пшенице в 1980 г. я был представлен к награждению Орденом Трудового Красного Знамени. Однако, в связи с тем, что это была первая правительственная награда, Верховный Совет СССР, соблюдая очередность, в 1981 г. наградил меня только орденом «Знак Почета».

В 1982 г. в Государственное сортоиспытание был передан второй сорт озимой мягкой пшеницы Запорожская 60, который по результатам испытания был районирован в 1984 г. по Запорожской области. Эти два сорта по существу заменили посеvy широко известного в то время сорта пшеницы Одесская 51, который сильно полегал.

Результаты работы по селекции озимой мягкой и твердой пшеницы я обобщил в докторской диссертации «Селекция интенсивных сортов озимой пшеницы, особенности их семеноводства и сортовой агротехники в условиях Степи Украины» и изданием монографии «Озимая твердая пшеница» (К., 1982. – 187 с.). Диссертация была успешно защищена во Всесоюзном институте растениеводства им. Н. И. Вавилова в 1982 году. Однако, ВАК СССР, не по содержанию работы, а по анонимке, не утвердил решение Ученого Совета ВИР и мне было отказано в присуждении ученой степени доктора сельскохозяйственных наук по специальности 06.01.05 – селекция и семеноводство.

Ведущим учреждением моей докторской диссертации являлся Мироновский НИИ селекции и семеноводства пшеницы. По диссертации и результатам работы я встретился для обсуждения с директором института, академиком В. Н. Ремесло. После продолжительной нашей беседы, в заключение Василий Николаевич предложил мне должность заместителя директора по селекционной работе, за что я его поблагодарил за оказанное мне доверие и вежливо отказался, мотивируя свой отказ тем, что у нас одинаковый характер по отношению к исполнителям, но разные взгляды на селекционный процесс, поэтому нам будет трудно работать вместе. Василий Николаевич немного задумался и дружески ответил – все равно через какое-то время Вы будете работать в Мироновке.

Слова В. Н. Ремесло сбылись. В 1985 г. на координационном совещании по селекции озимой пшеницы, которое проходило в Краснодарском НИИ сельского хозяйства под председательством П. П. Лукьяненко я встретился уже с новым директором Мироновского НИИ селекции и семеноводства пшеницы Л. А. Животковым, с которым я также был хорошо знаком. При одной из встреч, он повторил слова В. Н. Ремесло и предложил мне принять участие в конкурсе на должность заведующего лабораторией селекции интенсивных сортов озимой пшеницы в институте.

Учитывая, что ВАК СССР отклонил решение Ученого совета ВИР о присуждении мне ученой степени доктора сельскохозяйственных наук, я посоветовавшись с семьей, подал документы на конкурс в Мироновку.

Единоличное авторство В. Н. Ремесло в созданных и районированных сортах озимой пшеницы, тяжелая болезнь и работа сотрудников без определенного тематического направления, привело к безответственности, незаинтересованности и застою в селекции пшеницы практически на десять лет (1980–1989). За этот период был районирован только один сорт пшеницы Мечта 1 по Волынской области, созданный совместно с селекционерами Германии. В связи с этим, вновь назначенный директор института (он же и заведующий отделом селекции) Л. А. Животков в 1984 г. разделил отдел селекции пшеницы на две лаборатории: лабораторию селекции интенсивных сортов озимой пшеницы и лабораторию международных селекционных исследований. Последнюю возглавил сам Л. Животков, а на должность заведующего первой был объявлен конкурс, в результате которого был избран я – автор трех районированных сортов озимой пшеницы.

Во вновь созданной лаборатории селекции интенсивных сортов озимой пшеницы работали два кандидата сельскохозяйственных наук: А. Ф. Мельников и В. В. Ремесло (сын В. Н. Ремесло), которые также принимали участие в конкурсе, но не получили поддержки членов Ученого совета; сотрудники: Л. А. Коломиец, В. А. Власенко, Л. Д. Прокопенко, Л. В. Дубина, Н. А. Федоренко, Л. П. Бершадская и агроном Л. И. Бершадский.

Вникнув в работу лаборатории и проанализовав причины отсутствия вновь созданных сортов, на второй год работы, по согласованию с заведующим отделом селекции (он же и директор института) Л. А. Животковым, провел реорганизацию в лаборатории, разделив и закрепив сотрудников по направлениям исследований, создав группы:

- создание высокоинтенсивных, с хорошим качеством зерна сортов озимой пшеницы на основе использования метода гибридизации (Коломиец Л. А., Прокопенко Л. Д.);

- мутагенез и связи с Институтом физиологии растений и генетики НАН Украины по программе «Мутагенез» (Власенко В. А.);

- селекция на иммунитет и связи с Институтом защиты растений по программе «Иммунитет» (Дубина Л. В.);

- создание сортов методом изменения яровых форм в озимые (Ремесло В. В.);

- изучение коллекционных образцов и отбор доноров (источников) для гибридизации (Мельников А. Ф.);

- первичное семеноводство, размножение и внедрение новых сортов в производство (Бершадская Л. Н, Бершадский Л. И.).

При этом было поставлено условие: группа, создавшая и передающая сорт в государственное сортоиспытание, получает больший процент в авторстве, а сотрудники ставятся на первое место.

Вторым этапом стало заключение договоров с Институтом физиологии растений и генетики НАН Украины (программа «Мутагенез»), Институтом защиты растений (программа «Иммунитет»), Самарским НИИСХ (программа «Зимостойкость», Россия), которые предусматривали совместное создание сортов озимой пшеницы с долей авторства: 70% – подающему заявку и 30 % – соучастнику.

Сотрудникам лаборатории Л. А. Коломиец и В. А. Власенко было предложено ускорить завершение диссертационных работ с оказанием необходимой помощи, а остальным – избрание диссертационной темы, помощь в проведении исследований и написании работы и повышение в должности за взятую тему.

Третьим этапом было изготовление и установка в складах деревянных стеллажей для размещения и хранения селекционного материала (до этого – в кучах на полу), асфальтирование полов в складах (борьба с грызунами), перекрытие шифером складских крыш и обивка дверей оцинкованным железом.

Четвертым этапом было создание групп из сотрудников селекции и смежных дисциплин по связям с передовыми хозяйствами в разных районах областей Украины и России, заключение с ними хоздоговоров на испытание и размножение семян новых сортов селекции института. Результатом деятельности этих групп стало дополнительное поступление средств, которые использовались на приобретение тракторов, сельскохозяйственных и селекционных машин, микроавтобуса «РАФ». Приобретенная техника позволила механизировать практически все селекционные процессы, отказаться от ручных «хлопушек» и перейти на посев с использованием селекционных кассетных и фракционных сеялок – ССК–7 и ССФ–7.

Пятым этапом явилась поездка сотрудников отдела селекции пшеницы в ведущие селекционные центры страны (Одессу, Краснодар, Херсон, Запорожье, зерноград, Харьков) для ознакомления с селекционной работой и перенятием опыта.

Мои предложения, стремления не прошли даром – у сотрудников повысилась заинтересованность и появилась ответственность в научно-исследовательской работе, результатом чего стало:

- сотрудники Л. А. Коломиец, В. А. Власенко, С. О. Хоменко (Дубина), В. В. Кириленко, Н. П. Чебаков, Л. Н. Голик, В. И. Ищенко, В. Я. Сабадин и В. Н. Кавунец за это время подготовили и защитили кандидатские диссертации по специальности 06.01.05 – селекция и семеноводство. В. А. Власенко – ныне доктор сельскохозяйственных наук.

- лабораторией селекции интенсивных сортов озимой пшеницы с 1985 по 2005 год под моим руководством и участием создано и передано в государственное сортоиспытание 57 сортов озимой мягкой пшеницы, из которых 46 (80,7 %) сортов занесены в Государственные реестры сортов растений Украины, России, Белоруссии и Казахстана: Мироновская 27, Мироновская полуинтенсивная, Мироновская 28, Мироновская 30, Мироновская 31, Мироновская 33, Ремесливна и др; Деметра и Экономка созданы совместно с Институтом защиты растений; Киевская 7, Киевская 8, Крижинка, Мироновская раннеспелая, Зимоярка, Волошкова, Колумбия и др. (совместно с Институтом физиологии растений и генетики НАН Украины); Снежинка (совместно с Самарским НИИСХ им. Тулайкова, Россия) и др.

Если сравнить результаты работ по созданию сортов озимой пшеницы Мироновской селекционной станцией, а позже Институтом, то мы обнаружим неутешительные данные. Так, Мироновской селекционной станцией (селекционеры И. Еремеев, Д. Литовкин и Е. Вареница) за период 1920–1940 гг. создано и передано в государственное сортоиспытание 8 сортов озимой пшеницы и только один сорт – Украинка 0246 в 1929 г. был районирован (≈13 %). Селекционером В. Н. Ремесло за период 1947–1983 гг. было создано и передано в Государственное сортоиспытание 20 сортов озимой пшеницы, из которых только 6 районировано (30 %). При этом в 7-ми районированных сортах пшеницы после смерти (1989–1996 гг.) В. Н. Ремесло включался в соавторы мною, как память селекционеру. Лабораторией селекции интенсивных сортов озимой пшеницы под моим руководством за 1985–2005 гг. создано и передано в Государственное сортоиспытание 57 сортов озимой пшеницы, из которых 46 районировано, из них я имею 42 авторских свидетельства. При этом 17 сортов озимой пшеницы, созданных с моим участием в 2013 году находятся в Государственном реестре сортов растений в Украине и 2 сорта – в России.

Однако мое имя и фамилия в Институте и в Академии аграрных наук Украины практически не вспоминается (даются только грамоты и знаки), ибо придется переименовать Институт в им. В. В. Шелепова вместо В. Н. Ремесло.

Я, как заведующий отделом селекции в Запорожье и лабораторией в Мироновке, результаты селекционной работы повторно обобщил в докладе – диссертации (по совокупности опубликованных работ) на соискание ученой степени доктора сельскохозяйственных наук на тему «Селекция интенсивных сортов озимой пшеницы, особенности их семеноводства и сортовой агротехники в условиях Степи и Лесостепи Украины», который успешно был защищен в Украинском НИИ растениеводства, селекции и генетики им. В.Я. Юрьева (ныне Институт растениеводства им. В.Я. НААН) в 1992 году. По результатам исследований опубликовал 5 монографий (1982, 2004, 2007, 2009, 2013 гг.), более 250 научных работ,

получил 42 авторских свидетельства на сорта озимой мягкой и озимой твердой пшеницы. За создание и внедрение в производство новых сортов озимой мягкой пшеницы и подготовку научных кадров, мне и группе селекционеров в 1997 году присуждена Государственная премия Украины в области науки и техники, присвоено звание профессора (1997 г.) по специальности 06.01.05 селекция и семеноводство. Последняя книга «Пшеница: биология, морфология, селекция, семеноводство» (2013 г.) была удостоена премии им. академика В. Я. Юрьева. Национальной академии наук Украины.

Мои заслуги правительство СССР кроме ордена “Знак Почета” отметило также медалью «За доблестный труд в ознаменование 100-летия со дня рождения Владимира Ильича Ленина» и знаками «Луреат ВДНХ» СССР “, «Ветеран труда СССР», «Изобретатель СССР», Золотой, Серебряной и Бронзовой медалями ВДНХ СССР, дипломами ВДНХ СССР и УССР, многими нагрудными знаками и грамотами Министерства сельского хозяйства СССР и Украины, областными управлениями, Президиума НААН, Госкомиссии по сортоиспытанию сельскохозяйственных культур Украины и др.

К большому сожалению, не по моей вине, мне в 2007 году пришлось оставить мою любимую работу – селекцию пшеницы и перейти на работу сначала в Украинский институт экспертизы сортов растений Госсорселужбы Украины на должность главного редактора вновь созданного научно-производственного журнала «Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин», а позже – в Национальную научную сельскохозяйственную библиотеку НААН на должность главного научного сотрудника отдела научно-методической работы и научного реферирования.

Коллективы, и особенно руководство, новых учреждений меня приняли с душой, можно сказать, с радостью, за что я им искренне благодарен. Это меня вдохновило на добросовестную работу и творчество. Журнал «Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин» преобразился, изменил формулу из А-5 на А-4, стал похожим на научный, более известным не только в Украине, но и в странах СНГ. В нем стали печататься научные работы не только из Украины, но и России, и Казахстана.

В научной библиотеке, благодаря помощи директора В.А. Вергунова, я не только выполнял прямую работу по реферированию научных работ для реферативного журнала «АПК Украины», но подготовил и издали три монографии по пшенице (2007, 2009 и 2013 гг). За добросовестную работу в ННСХБ НААН, дирекция меня отметила нагрудными знаками «Відмінник аграрної освіти і науки III та II ступені», «Почесна відзнака УААН» та «Почесний сортовипробувач».

В заключение выражаю искреннюю благодарность бывшему директору Мироновского НИИ селекции и семеноводства пшеницы (ныне

Мироновский институт пшеницы им. В. Н. Ремесло), доктору сельскохозяйственных наук, профессору Л. А. Животкову; директору Института физиологии растений и генетики НАН Украины, академику НАН, Герою Украины В. В. Моргуну, бывшему директору Украинского института защиты растений, академику УААН М. П. Лесовому; бывшему директору ВИРа, академику ВАСХНИЛ В. Ф. Дорофееву и старшему научному сотруднику отдела пшеницы ВИРа, кандидату сельскохозяйственных наук М. В. Новиковой, а также всем сотрудникам, лаборантам и рабочим отдела селекции в Запорожье и лаборатории селекции интенсивных сортов озимой пшеницы в Мироновке, сотрудникам и лаборантам отделов физиологии, защиты растений и семеноводства, лаборатории качества зерна, с которыми я работал, которые понимали и ценили меня и были хорошими помощниками в создании сортов пшеницы и верными друзьями.

Особую благодарность я выражаю директору ННСГБ НААН Виктору Анатолиевичу Вергунову – доктору сельскохозяйственных наук, профессору, член-корреспонденту НААН, академику РАСХН, заслуженному работнику сельского хозяйства Украины.

Доктор сельскохозяйственных наук,
профессор, лауреат государственной премии
в области науки и техники, ВДНХ СССР и
имени академика В.Я. Юрьева

В. В. Шелепов

Пам'ятні миті життя професора Володимира Васильовича Шелепова

Батько –
Василь Семенович Шелепов
(1907–1943 рр.)

Мати – Ганна Степанівна
(Мартинова) Шелепова
(1910–1997 рр.)

Родина Володимира Васильовича Шелепова (1981 р.)
дружина – Валентина Йосипівна (Швецова)
донька – Ольга (1960 р.), син – Олександр (1969 р.)

Наукові вчителі:

у першому ряду другий ліворуч — професор Державін Олександр Іванович;
у другому ряду перший праворуч —
професор Корнілов Олександр Олександрович

Перші кроки у науку.
Структурний аналіз качана кукурудзи (1956 р.)

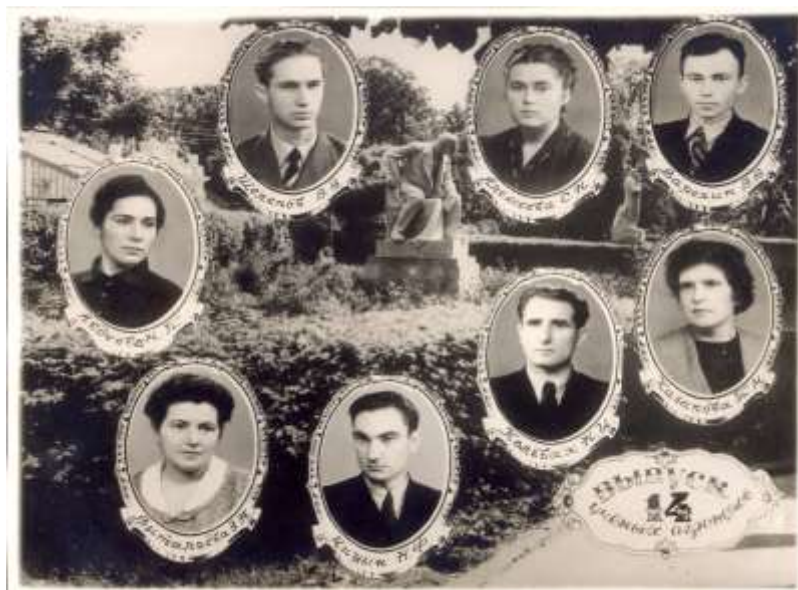

Перша наукова доповідь.
Виступ на конференції, м. Ставрополь (1956 р.)

У колі однокурсників третього курсу агрофаку
Ставропольського сільськогосподарського інститут.
(Шелепов В. В. – другий зліва у першому ряді)
(1957 р.)

Служба в рядах Радянської армії, м. Новоросійськ,
Мала Земля (1959 р.)

14 випуск вчених агрономів Ставропольського СГІ, 1959 р.
Шелепов В.В. — зверху перший зліва

Початок трудової діяльності. Сибір, 1959 р.
С. Курбато, Балахтинського району, Красноярського краю

Співробітники відділу селекції Запорізької державної обласної
сільськогосподарської дослідної станції, 1975 р.
Зверху, останній ряд: наукові співробітники — Шелепова Валентина
Йосипівна, друга — Кульचितська Ольга Олександрівна

Зустріч випускників 1959 року
агрофаку Ставропольського с.-г. ін-ту, м. Ставрополь
(1979 р.)

(В. В. Шелепов – у другому ряду)

Опис сорту пшениці
Запорізька остиста, 1975 р.
Молодий вчений з дружиною

Огляд озерненості
колосів пшениці, 1978 р.
(Володимир Васильович з
дружиною Валентиною)

Всесоюзная нарада з зимостійкості м. Одеса, ВСПІ, 1967 р.
Сидять у першому ряду Василенко І.І., Гаркавий П.Х., Дідусь В.І.,
Лук'яненко П.П., Мусійко О.І., Кириченко Ф.Г., Шуліндін, Федорова.
Шелепов В.В. у третьому ряду біля відкритих дверей.

Всесоюзная нарада з зимостійкості рослин у Харкові, 1982 р.
Шелепов В.В. — верхній другий ряд перший ліворуч

Чаювання у відділі пшениці ВІРА
після захисту докторської дисертації у 1982 р., м. Ленінград

Координаційна нарада з селекції — огляд селекційних посівів
в Інституті зрошувального землеробства, м. Херсон, 1988 р.
Шелепов В.В. третій зліва у першому ряду

Обговорення спільної селекційної роботи із співробітниками Інституту Хадмерслебен (Німеччина, 1995 р.)

Огляд селекційних посівів колекції сортів озимої пшениці (м. Пекін, Китай, 1997 р.)

Огляд селекційної техніки провінції Урумчи (Західний Китай, 1995 р.)

Зустріч селекціонерів у Зернограді. Шелепов В.В., Пучков Ю.М., Шелепова В.Й..., Новикова М.В., Унтила І.П..., Каліненко І.Г.

Зустріч вітчизняних селекціонерів з Президентом НАН України Б. Є. Патонем в Інституті фізіології рослин і генетики НАН України, (1996р.) Академіки Лифенко С.П., Моргун В.В., Даниленко А.С., Патон Б.Є., проф. Животков О.Л., акад. Литвиненко М.І., проф-ри Шелепов В.В., Константінов Н.Н., Орлюк А.П.

Голова Верховної Ради України В. С. Шевченко розглядає і оцінює якість хліба із сортів озимої пшениці Миронівського ін-ту пшениці імені В. М. Ремесла, 1993 р.

Лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки за цикл робіт "Генетичні основи створення нових напівкарликових сортів озимої пшениці та їх впровадження у виробництво", 1997 р. з/п Єрнек М.І., Лифенко С.П., Єльніков М.І., Шелепов В.В., Логвиненко В.Ф., Президент України Кучма Л.Д., Президент НАН України Патон Б.Є., Моргун В.В., Животков Л.О., Орлюк А.П., Катко І.К., Литвиненко М.А.

Одеський театр опери і балету, 1963 р. Шелепов В.В.
з дружиною Валентиною і двоюрідним братом Петром

Зустріч з селекціонерами провінції Урумчю (Західний Китай, 1995 р.)

Обговорення сумісної роботи з селекції пшениці
(провінція Урумчи, Західний Китай, 1995 р.)

У горах провінції Урумчи (західний Китай, 1995 р.)

Урочиста вечера з селекціонерами провінції Урумчи. Китай, 1995.

Відвідування Великої Китайської стіни, 1997 р.

У колі китайських селекціонерів. Пекін, 1997.

Дружня зустріч з директором фірми "Вільморен" під час прогулянки на теплоході по р. Сена (м. Париж, 1989 р.)

У підніжжя Ейфелевої вежі.
Шелепов В.В., Мельников А.Ф. (м. Париж, 1989 р.)

У колі колег-селекціонерів: Шелепов В.В., Лифенко С.П.,
Сльников М.І.Литвиненко М.А., Моргун В.В., Животков Л.О., Орлюк А.П.,
Константинов Н.Н.

Подарунок за сумісну роботу з впровадження сортів пшениці озимої селекції Миронівського інституту від губернатора Ферганской області (м. Фергана, 1998 р.)

Володимир Васильович з дружиною Валентиною Йосипівною (с. Центральне, Миронівського р-ну, 2009 р.)

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ (ПУБЛІКАЦІЙ)

1956

1. *Влияние* закаливания семян на урожай кукурузы / В. В. Шелепов // Сборник науч. работ студентов. – Ставрополь : СХИ, 1956. – Вып. 4. – С. 17–23.

1964

2. *Новый* прибор для определения качества семян / С. Ф. Архангельский, С. Ф. Лыфенко, В. В. Шелепов // Селекция и семеноводство. – 1964. – № 5. – С. 54–57.

1965

3. *Зависимость* полевой всхожести семян от условий их выращивания / С. Ф. Архангельский, В. В. Шелепов // Селекция и семеноводство. – 1965. – № 4. – С. 38–41.

4. A new device for testing seed quality / S. F. Archangelsk, S. F. Lyfenko, V. V. Sheleпов // Plant breeding abstracts. – London, 1965. – V. 35, № 2. – реф. № 1675.

1966

5. *Сила* начального роста и полевая всхожесть семян озимой пшеницы и разработка некоторых приемов их повышения в условиях Степи Украины : дисс. на соискание учен. степени канд. с.-х. наук :06.01.05 «Селекция и семеноводство» / В. В. Шелепов ; Укр. науч.-исследоват. ин-т растениеводства, селекции и генетики им. В. Я. Юрьева. – Х., 1966. – 241 с. – [Рукопис].

6. *Сила* начального роста и полевая всхожесть семян озимой пшеницы и разработка некоторых приемов их повышения в условиях Степи Украины : автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. с.-х. наук: 06.01.05 «Селекция и семеноводство» / В. В. Шелепов ; Укр. науч.-исследоват. ин-т растениеводства, селекции и генетики им. В. Я. Юрьева. – Х., 1966. – 22 с.

7. *Определение* силы начального роста как метод биологической оценки качества семян / С. Ф. Архангельский, С. Ф. Лыфенко, В. В. Шелепов // Вопросы генетики, селекции и семеноводства. – К.: Урожай, 1966. – Вып. 7. – С. 217–221.

8. *Запорожская 5* / В.В. Шелепов // Запорожская правда. – 1966. – 16 авг.

1967

9. *За* высокий урожай озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов, Д. Г. Чуб // Информ. бюл. Запорожской обл. с.-х. опыт. станции. – Запорожье, 1967. – 4 с.

10. *Значение* сорта в повышении урожайности озимой мягкой пшеницы / В. В. Шелепов // Там само. – 7 с.

11. *За* большую Запорожскую пшеницу / В. В. Шелепов // Индустриальное Запорожье. – 1967. – 2 авг.

12. *О* сроках сева и нормах высева озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов, Вал. Шелепова // Зерновые и масличные культуры. – 1967. – № 9. – С. 26–27.

13. *Основной* резерв – высокая культура земледелия / В. В. Шелепов // Запорожская правда. – 1967. – 3 дек.

14. *Погода*, сорт и урожай / В. В. Шелепов // Там само. – 1 авг.

1968

15. *Весенний* уход за посевами / В. В. Шелепов // Индустриальное Запорожье. – 1968. – 21 февр.

16. *Влияние* условий выращивания на тип цветения и качество зерна / В. В. Шелепов // Селекция и семеноводство. – 1968. – № 3. – С. 77–78.

17. *Зимний* уход за посевами / В. В. Шелепов // Индустриальное Запорожье – 1968. – 9 янв.

18. *Какие* лучше высевать семена озимой твердой пшеницы / В. Шелепов // Зерновые и масличные культуры. – 1968. – № 9. – С. 14–15.

19. *Селекция* озимой мягкой пшеницы / В. В. Шелепов, Д. Малюта // Селекция и семеноводство. – 1968. – Вып. 10. – С. 13–18.

20. *Селекция* озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов, Д. И. Малюта // Там само. – С. 19–22.

21. *Создание* сортов озимой мягкой и твердой пшеницы с качествами зерна сильных пшениц / В. В. Шелепов // Растениеводство. – 1968. – Вып. 8. – С. 54–55.

22. *Твердая* озимая пшеница / В. В. Шелепов, В. С. Подопригора // Индустриальное Запорожье. – 1968. – 27 авг.

1969

23. Селекция кормовой тыквы на качество / В. А. Кульчицкая, В. В. Шелепов // Наука–полям и фермам: сб. науч.-исследоват. работ Запорожской обл. с.-х. опытной станции. – Запорожье: Промінь, 1969. – С. 144–149.

24. Селекция озимой твердой пшеницы на зимостойкость / В. В. Шелепов // Там само. – С. 135–144

1970

25. Выявление эффекта гетерозиса у кормовой тыквы / В. В. Шелепов, В. А. Кульчицкая // Селекция и семеноводство. – 1970. – Вып. 16. – С. 87–90.

26. Селекция озимой твердой пшеницы в условиях юга Украины / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Там само. – Вып. 4. – С. 5–8.

27. Сорт и урожай / В. В. Шелепов // Запорожская правда. – 1970. – 14 авг.

1971

28. Агротехника выращивания высоких урожаев яровых зерновых и масличных культур в колхозах и совхозах области / В. В. Шелепов, Е. Г. Бучек, В. И. Шелепова // Степове землеробство. – 1971. – № 6. – С. 59–62.

29. Зимостойкость озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов // Селекция и семеноводство. – 1971. – Вып. 17. – С. 41–47.

30. Изучение полегаемости сортов озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Там само. – Вып. 18. – С. 14–17.

31. Некоторые биологические особенности цветения озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Науч.-техн. бюл. Всесоюз. селекционно-генетического ин-та. – Одесса, 1971. – Вып. 15. – С. 19–20.

32. Результаты селекции озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов // Селекция и сортовая агротехника озимой пшеницы / ВАСХНИЛ. – М.: Колос, 1971. – С. 226–230.

33. Breeding Winter macaroni Wheat in the Conditions of the Southern Ukraine / V. V. Shelepov, V. I. Shelepova // Plant breeding abstracts. – Лондон, 1971. – V. 41, № 2. – реф. 1273.

1972

34. Влияние умов вирощування на якість зерна пшениці / В. В.Шелепов, Є. Г. Бучек, В. І. Шелепова // Степове землеробство. – 1972. – Вип. 6. – С. 59–62.

35. Использование подкосов при оценке озимой пшеницы на устойчивость к бурой ржавчине / Б. Д. Ассаул, В. В. Шелепов // Селекция и семеноводство. – 1972. – № 4. – С. 25–27.

36. Некоторые биологические особенности цветения озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Научные труды по сельскохозяйственной биологии. – Одесса : ВСГИ, 1972. – С. 75–77.

37. Озимое жито / В. В. Шелепов // Запорожская правда. – 1972. – 22 авг.

38. Программа создания новых сортов озимой пшеницы Селекцентра степной зоны Украины и Молдавии / А. А. Созинов, Ф. Г. Кириченко, ... В. В. Шелепов // Вест. с.-х. науки. – 1972. – № 2. – С. 14–19.

1973

39. Влияние сорта и условий выращивания на зимостойкость озимой пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Методы и приемы повышения зимостойкости зерновых культур: тез. докл. на Всесоюз. науч.-метод. совещании, Харьков, 20-22 июля 1973 г. – М. : Колос, 1973. – С. 89–91.

40. Некоторые причины засорения озимой твердой пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Селекция и семеноводство. – 1973. – № 2. – С. 52–54.

41. Селекция озимой пшеницы на зимостойкость / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Методы и приемы повышения зимостойкости озимых зерновых культур : тез. докл. на Всесоюз. науч.-метод. совещании, г. Харьков, 20–22 июля 1973 г. – М. : Колос, 1973. – С. 32–34.

1974

42. Влияние репродуцирования на урожай и качество семян гороха / В. В. Шелепов, Л. В. Бучек // Сільськогосподарська інформація. – № 4. – С. 24–25.1975

43. Влияние минеральных удобрений на рост и развитие озимой пшеницы / В. В. Шелепов, И. П. Козин, В. И. Шелепова, О. А. Кульчицкая // *Агрехимия*. – 1975. – № 6. – С. 83–87.

44. Запорожская остистая / В. В. Шелепов // *Запорожская правда*. – 1975. – 6 авг.

45. Селекция озимой пшеницы на зимостойкость / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // *Методы и приемы повышения зимостойкости озимых зерновых культур: науч. труды ВАСХНИЛ; редкол.: В. Н. Ремесло (гл. ред.) и др.* – М. : Колос, 1975. – С. 157–160.

1976

46. Вплив попередників на ріст і розвиток озимої пшениці / В. В. Шелепов, В. І. Шелепова, О. О. Кульчицька, І. П. Козін, // *Степове землеробство*. – 1976. – Вип. 10. – С. 3–7.

47. Исходный материал и селекция на короткостебельность / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // *3 съезд генетиков и селекционеров Украины: тез. докл.* – К.: Наук. думка, 1976. – Ч. 2: Частная генетика. – С. 148–152.

48. Межвидовая гибридизация в селекции тыквы / В. В. Шелепов, О. А. Кульчицкая // *Селекция и семеноводство*. – 1976. – № 1. – С. 78–80.

49. Опыт выращивания семян люцерны / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, О. А. Кульчицкая // *Запорожская правда* – 1976. – 3 марта.

50. Создание высокопродуктивных зимостойких пшениц, устойчивых к полеганию / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, О. А. Кульчицкая // *3 съезд генетиков и селекционеров Украины: тез. докл.* – К. : Наук. думка, 1976. – Ч. 2: Частная генетика. – С. 149–150.

51. Создание высокопродуктивных короткостебельных форм озимой пшеницы / В. В. Шелепов, О. А. Кульчицкая, В. И. Шелепова // *Селекция и семеноводство*. – 1976. – Вып. 32. – С. 14–17.

1977

52. Влияние репродукций на урожайность, сортовые и посевные качества семян твердой озимой пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, О. А. Кульчицкая // *Селекция и семеноводство*. – 1977. – Вып. 35. – С. 65–67.

1978

53. Озимая твердая пшеница: монография / В. В. Шелепов. – К.: Урожай, 1978. – 187 с.

54. Дати найбільшу віддачу / В. В. Шелепов // Червоний промінь. – 1978. – 7 жовт.

55. Методы определения качества зерна пшеницы / В. В. Шелепов // Индустриальное Запорожье. – 1978. – 23 мая.

56. Новый сорт пшеницы – Запорожская остистая / А. Л. Коваленко, В. В. Шелепов // Запорожский межотраслевой территориальный центр науч.-техн. информ. и пропаганды. – Запорожье, 1978. – 0,6 п.л. – [Плакат].

57. Чтобы полноценнее стал колос / А. Л. Коваленко, А. А. Леонов, В. В. Шелепов и др. // Индустриальное Запорожье. – 1978. – 6 авг.

58. Якість зерна пшениці і методи її визначення / В. В. Шелепов // Запорізька Правда. – 1978. – 30 трав.

1979

59. Запорожская остистая – высокоурожайный сорт пшеницы / А. Л. Коваленко, В. В. Шелепов, О. А. Кульчицкая, В. И. Шелепова // Запорожский межотраслевой территориальный центр науч.-метод. информ. и пропаганды. – Запорожье, 1979. – 0,5 п.л. – [Буклет].

60. Методы создания продуктивных сортов озимой пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Селекция и семеноводство. – 1979. – № 6. – С. 6–7.

61. Озимая пшеница – Запорожская остистая / А. Л. Коваленко, В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, О. А. Кульчицкая // Там само. – № 4. – С. 27–28.

62. Селекция на зимостойкость мягкой озимой пшеницы в условиях юга Украины / В. В. Шелепов, О. А. Кульчицкая, В. И. Шелепова // Селекция и семеноводство. – 1979. – Вып. 42. – С. 12–16.

63. Селекция на продуктивность озимой мягкой пшеницы в условиях Степи Украины / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Селекция и семеноводство. – 1979. – № 3. – С. 8–10.

64. Селекция озимой мягкой пшеницы на Запорожской государственной областной с.-х. станции / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, О. А. Кульчицкая // Науч.-техн. бюл. Всесоюзного селекционно-генетического ин-та. – Одесса, 1979. – Вып. 34. – С. 27–30.

65. Хозяйственно-биологическая характеристика наиболее ценных сортообразцов озимой пшеницы в условиях Степи Украины / В. В. Шелепов, М. В. Новикова, В. И. Шелепова // Там само. – С. 42–44.

1980

66. Каталог сортов и гибридов озимой пшеницы, изученных на Запорожской областной сельскохозяйственной станции в 1974-1977 и 1977-1979 гг. / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Бюл. Юго-Западного селекцентра. – Одесса: ВСГИ, 1980. – 20 с.

67. Продуктивные зимостойкие сорта озимой пшеницы в Степной зоне Украины / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, М. В. Новикова // Труды по прикладной ботанике, генетике и селекции. – Л.: ВИР, 1980. – Т. 68, вып. 1. – С. 32–37.

68. Ступенчатая гибридизация в создании устойчивых к ржавчине сортов пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, Г. Б. Гогун // Селекция и семеноводство. – 1980. – № 9. – С. 12–13.

1981

69. Селекция интенсивных сортов озимой пшеницы, особенности их семеноводства и сортовой агротехники в условиях Степи Украины: дисс. на соискание ученой степени д-ра с.-х. наук: 06.01.05 — селекция и семеноводство / В. В. Шелепов; Запорожская обл. с.-х. опытная станция. – Запорожье, 1981. – 355 с.

70. Вкус хлеба / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Запорожский межотраслевой территориальный центр науч.-техн. информ. и пропаганды. – Запорожье, 1981. – 0,5 п.л. – [Буклет].

71. Запорожская остистая – высокоинтенсивный сорт озимой пшеницы / А. Л. Коваленко, В. В. Шелепов, О. А. Кульчицкая, В. И. Шелепова // Плакат ВДНХ Украины Запорожской области, Управление по делам издательства. – Запорожье, 1981. – 0,7 п.л.

72. Особенности сортовой агротехники интенсивного сорта озимой пшеницы Запорожская остистая в условиях Степи Украины / А. Л. Коваленко, В. В. Шелепов, И. П. Козин, Г. Ф. Цымбал // Зерновое хозяйство. – 1981. – № 12. – С. 33–34.

73. Селекционная ценность образцов пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, О. А. Кульчицкая // Селекция и семеноводство. – 1981. – № 4. – С. 20–21.

74. Селекция озимой пшеницы на иммунитет к ржавчине / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова, М. В. Новикова // Всесоюз. конф. Проблемы и

пути повышения устойчивости растений к болезням и экстремальным условиям среды в связи с задачами селекции: тез. докл. – Л.: ВИР, 1981. – Ч. 3 : Устойчивость растений к болезням. – С. 24–25.

1982

75. Селекция интенсивных сортов озимой пшеницы, особенности их семеноводства и сортовой агротехники в условиях Степи Украины: автореф. дисс. ... д-ра с.-х. наук: 06.01.05 — Селекция и семеноводство / В.В. Шелепов. – Л.: ВИР, 1982. – 47 с.

76. Сорт пшеницы интенсивного типа / В.В. Шелепов, В.И. Шелепова, О.А. Кульчицкая // Плакат МСХ УССР. Главное управление с.-х. науки. Запорожская обл. с.-х. опытная станция. – Запорожье, 1982. – 0,7 п.л.

77. Результаты исследования исходного материала при создании сортов интенсивного типа / В.В. Шелепов, В.И. Шелепова // Сб. тр. Всесоюзного науч.-метод. полевого семинара–совещания селекционеров по проблемам селекции сортов зерновых культур интенсивного типа и использования исходного материала. – Ташкент, 1982. – С. 110–113.

78. Создание сортов озимой мягкой пшеницы интенсивного типа в богарных условиях юга Украины / В.В. Шелепов, В.И. Шелепова // Бюл. Всесоюзного НИИ растениеводства им. Н.И. Вавилова. – Л.: ВИР, 1982. – Вып. 119: Исходный материал и селекция сортов озимой пшеницы интенсивного типа. – С. 10–13.

1983

79. И количество и качество: (из опыта выращивания сильных и ценных пшениц) / В.В. Шелепов, В.И. Шелепова // Буклет Запорожской обл. с.-х. опытной станции. – Запорожье, 1983. – 0,5 п.л.

80. Озимая пшеницы – Запорожская 60 / А.Л. Коваленко, В.В. Шелепов, В.И. Шелепова // Вісн. с.-г. наук. – 1983. – № 10. – С. 19–21.

1984

81. Использование коллекционных образцов озимой пшеницы при создании доноров ценных признаков в условиях юга Украины / В.В. Шелепов, В.И. Шелепова // Науч.-техн. бюл. ВИР. – Л., 1984. – Вып. 146 : Озимая пшеница (проблемы селекции и исходный материал). – С. 43–46.

1985

82. Ступенчатая гибридизация как метод создания комплексно-ценных сортов озимой пшеницы / В. В. Шелепов, В. И. Шелепова // Селекция и семеноводство. – 1985. – Вып. 58. – С. 11–13.

1986

83. *Создание* продуктивных с высоким качеством зерна сортов озимой пшеницы / В.В. Шелепов, В.И. Шелепова // Селекция и семеноводство. – 1986. – Вып. 61. – С. 17–21.

1987

84. *Использование* западноевропейских сортов в селекции озимой пшеницы в условиях Лесостепи УССР / В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, Л.А. Коломиец // Интенсификация селекционного процесса зерновых культур: сб. науч. тр.; Мироновский науч.-исследоват. ин-т селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло. – Мироновка, 1987. – С. 27–35.

1988

85. *Селекция* интенсивных сортов озимой пшеницы, особенности их семеноводства и сортовой агротехники в условиях Степи и Лесостепи Украины: дисс. ... д-ра с.-х. наук: 06.01.05 — Селекция и семеноводство / В.В. Шелепов; Мироновский науч.-исследоват. ин-т селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло. – Мироновка, 1988. – 355 с.

86. *Исходный* материал для селекции сортов озимой пшеницы интенсивного типа в условиях Лесостепи Украины / В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, Л.А. Коломиец // Прогресс в селекции озимой пшеницы как фактор интенсификации производства зерна: сб. науч. тр.; Мироновский науч.-исследоват. ин-т селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло. – Мироновка, 1988. – С. 10–15.

87. *Состояние* и перспективы селекции озимой пшеницы в Лесостепной зоне правобережной Украины / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, Л.Д. Прокопенко // Селекция и семеноводство. – 1988. – Вып. 64. – С. 9–12.

1989

88. *Методы* создания сортов озимой пшеницы комплексно-устойчивых к болезням и вредителям / М.П. Лесовой, В.В. Шелепов, В.П. Смелянец, Н.И. Кольнобрицкий, А.Г. Вагис // Буклет. – К.: Реклама, 1989. – 0,25 п.л.

89. *Некоторые* аспекты селекции озимой пшеницы на устойчивость к группе болезней / Г.С. Суворова, В.И. Лоханская, В.В. Шелепов, Л.В. Дубина // Методы отбора по комплексам признаков в селекции растений: тез. докл. Всесоюз. совещания, г. Симферополь, 26-28 сент. 1989 г. – Ялта: Магара, 1989. – С. 115–116.

90. О действии байтана / В.В. Шелепов, В.П. Кавунец // Защита растений. – 1989. – № 3. – С. 17–18.

91. Принципы моделирования процессов создания комплексно-устойчивых к вредным организмам сортов озимой пшеницы / М.П. Лесовой, В.В. Шелепов, В.П. Смелянец, Л.А. Животков, Н.И. Кольнобрицкий, А.Г. Вагис // Методы отбора по комплексам признаков в селекции растений: тез. докл. Всесоюз. совещания, г. Симферополь, 26-28 сент. 1989 г. – Ялта: Магарац, 1989. – С. 55–56.

92. Реакция сортов озимой пшеницы различного географического происхождения на химические мутагены / В.В. Шелепов, В.А. Власенко, В.И. Князюк, С.П. Васильковский // Биологические резервы повышения урожайности зерновых колосовых культур: сб. науч. тр.; Мироновский науч.-исследоват. ин-т селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло. – Мироновка, 1989. – С. 14–19.

93. Селекционная ценность мутантов озимой пшеницы / В.И. Князюк, Ф.Ф. Кашута, Н.С. Одинокий, В.В. Шелепов, В.А. Власенко // Экспериментальный мутагенез и его исследования в селекции растений: тез. докл. республ. конф. Чернигов, 1989. – К., 1989. – С. 39–40.

1990

94. Возможности и перспективы компьютерного моделирования селекции комплексно-устойчивых сортов пшеницы / М. П. Лесовой, В.П. Смелянец, А. Г. Вагис, Л. А. Животков, В. В. Шелепов // Доклады ВАСХНИЛ. – 1990. – № 1. – С. 2–5.

95. О методах создания сортов озимой пшеницы интенсивного типа / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, В.В. Ремесло, Л.А. Коломиец и др. // Селекция и семеноводство. – 1990. – № 5. – С. 7–11.

96. О селекции озимой пшеницы на морозоустойчивость в условиях Лесостепи Украины / В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, Л.А. Коломиец // Технология возделывания зерновых колосовых культур и проблемы их селекции: сб. науч. тр. Мироновского науч.-исследоват. ин-та селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло. – Мироновка, 1990. – С. 16–24.

97. Проблемы травмирования семян при селекции озимой пшеницы / В.И. Шелепова, В.В. Шелепов, В.П. Кавунец, Л.Д. Прокопенко // Селекция и семеноводство. – 1990. – № 5. – С. 54–57.

98. Селекция озимой пшеницы на устойчивость к бурой ржавчине / М.П. Лесовой, Г.С. Суворова, Н.И. Кольнобрицкий, Л.А. Животков, В.В. Шелепов, Л.В. Дубина // Вест. с.-х. науки. – 1990. – № 9. – С. 83–87.

99. Создание сортов озимой пшеницы с групповой и комплексной устойчивостью к основным болезням и вредителям для зоны Полесья и Лесостепи УССР / М.П. Лесовой, Н.И. Кольнобрицкий, ... Л.А. Животков, В.В. Шелепов и др. // Проблемы селекции зерновых культур на устойчивость к болезням и неблагоприятным условиям среды: тез. докл. Всесоюз. совещания, 12-14 сент. 1990 г., Саратов. – М.: ЦП ВАНТО ВАСХНИЛ, 1990. – С. 42–43.

1991

100. Каталог сортов сельскохозяйственных культур Мироновского научно-исследовательского института селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло; сост.: Л.А. Животков, В.С. Гирко, Г.Е. Борсук, В.В. Шелепов и др.; под ред. Л.А. Животкова. – К., 1991. – 40 с.

101. О периоде покоя у семян озимой пшеницы / Л.А. Животков, В.И. Шелепова, В.В. Шелепов, В.П. Кавунец // Селекция и семеноводство. – 1991. – № 4. – С. 45–47.

102. Планирование селекционного процесса с использованием логической имитации на ЭВМ / М.П. Лесовой, Л.А. Животков, В.П. Смелянец, В.В. Шелепов и др. // Итоги научно-исследовательской работы по селекции, семеноводству и интенсивным технологиям возделывания озимой пшеницы за 1986-1990 гг. и важнейшие задачи на ближайшую перспективу: сб. науч. тр.; Мироновский науч.-исследоват. ин-т селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло. – Мироновка, 1991. – С. 114–121.

103. Повышение эффективности использования биологических особенностей сортов озимой пшеницы / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, В.И. Шелепова, В.Я. Дворник, В.П. Кавунец // Там само. – С. 121–128.

104. Получение исходного материала для выведения сортов озимой пшеницы, пригодных для выращивания по интенсивной технологии / С.П. Васильковский, В.И. Князюк, В.В. Шелепов, В.А. Власенко // Интенсивные технологии в растениеводстве и кормопроизводстве. – К., 1991. – С. 35–39.

105. Селекция озимой пшеницы на устойчивость к грибным болезням в условиях Лесостепи Украины / В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, Л.В. Дубина // Тез. Всесоюз. совещания по иммунитету растений к болезням и вредителям. – Минск, 1991. – Т. 1. – С. 12–13.

106. Формування інтенсивних генотипів озимої пшениці при гібридизації / В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць, А.Ф. Мельников, С.Н. Маринка // Селекція і насінництво. – 1991. – Вип. 70. – С. 34–39.

1992

107. Селекція інтенсивних сортів озимої пшениці, особливості їх семеноводства і сортової агротехніки в умовах Степи і Лесостепі України: доповідь дисс. на соискання учен. ступеня д-ра с.-х. наук: 06.01.05 — Селекції і семеноводство / В.В. Шелепов; Укр. науч.-исследоват. ин-т растениеводства селекції і генетики ім. В.Я. Юрєва. – Х., 1992. – 74 с.

108. Изменчивость количественных признаков у сортов озимой пшеницы под воздействием химических мутагенов / В.В.Шелепов, В.А. Власенко, Л.Д. Прокопенко // Тез. докл. 6 съезда Укр. об-ва генетиков и селекционеров им. Н.И. Вавилова, Полтава. – К., 1992. – Т. 2. – С. 136.

109. Краткая характеристика мутантов некоторых лучших отечественных сортов озимой пшеницы / В.В. Шелепов, В.А. Власенко, Л.Д. Прокопенко, В.И. Князюк, С.П. Васильковский // Селекція і агротехнічні шляхи підвищення урожайності зернових колосових культур: сб. науч. тр. Мироновского ин-та пшеницы ім. В.Н. Ремесло. – Мироновка, 1992. – С. 44–50.

110. Критерии проведения отборов при создании сортов / В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць, С.Н. Маринка // Тез. докл. 6 съезда Укр. об-ва генетиков и селекционеров им. Н.И. Вавилова, Полтава. – К., 1992. – Т. 2. – С. 33.

111. Об отборе морозостойкости форм озимой пшеницы при промораживании гибридов разных поколений / В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць, А.Ф. Мельников // Селекція і семеноводство. – 1992. – № 6. – С. 11–14.

112. Планирование селекционного процесса с использованием метода логической имитации / М.П. Лесовой, В.П. Смялянец, Л.А. Животков, В.В. Шелепов и др. // Там само. – № 1. – С. 2–6.

113. Результаты селекции по озимой пшенице / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць, А.Ф. Мельников, В.А. Власенко // Вест. с.-х. науки. – 1992. – № 7/12. – С. 50–54.

114. Результаты экологического испытания селекционного материала озимой пшеницы Мироновского института пшеницы ім. В.Н. Ремесло в условиях Степного Заволжья / В.В. Шелепов, В.В. Князюков, А.Ф. Сухоруков, А.Ф. Мельников // Селекція і агротехнічні шляхи підвищення урожайності зернових колосових культур: сб. науч. тр.

Мироновського ін-та пшениці ім. В.Н. Ремесло. – Миронівка, 1992. – С. 28–38.

115. Селекція озимої пшениці на групову стійкість проти хвороб для умов Полісся і Лісостепу України / Л.О. Животков, В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць та ін. // Селекція і насінництво. – 1992. – Вип. 73. – С. 28–34.

116. Устойчивые к грибным болезням образцы озимой пшеницы и их использование в селекции / В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, Л.В. Дубина // Селекция и агротехнические пути повышения урожайности зерновых колосовых культур: сб. науч. тр. Мироновского ин-та пшеницы им. В.Н. Ремесло. – Миронівка, 1992. – С. 50–57.

1993

117. Новые сорта озимой пшеницы Мироновского института пшеницы им. В.Н. Ремесло / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць // Селекция и семеноводство. – 1993. – № 3. – С. 11–14.

118. Результаты екологічного випробування озимої пшениці в умовах Середнього Поволжя / В.В. Шелепов, А.Ф. Мельніков, А.Ф. Сухоруков, В.В. Князьков // Селекція і насінництво. – 1993. – Вип. 74. – С. 29–32.

119. Результаты селекции озимой пшеницы на групповую устойчивость к болезни / М.П. Лесовой, Н.И. Кольнобрицкий, ... Л.А. Животков, В.В. Шелепов и др. // Селекция и семеноводство. – 1993. – № 1. – С. 3–8.

120. Результаты селекции озимой пшеницы на зимостойкость в условиях Лесостепи Украины / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, Л.А. Коломієць, В.А. Власенко // Повышение зимостойкости озимых зерновых: сб. науч. тр. – М.: Колос, 1993. – С. 129–143.

121. Роль селекции в повышении продуктивности сортов озимой пшеницы / В.В. Шелепов, Л.А. Животков, А.Ф. Мельников, Л.А. Коломієць и др. // Вісн. с.-г. науки. – 1993. – № 2. – С. 15–18.

122. Селекция на зимостойкость сортов озимой пшеницы в условиях Степи и Лесостепи Украины / В.В. Шелепов, А.Ф. Мельников, Л.А. Коломієць и др. // Аграрная наука. – 1993. – № 5. – С. 29–30.

123. Item from Ukraine / L.A. Zivotkov, V.V. Shelepov, A.F. Melnikov, L.A. Kolomiets, V.A. Vlasenko // Annual wheat newsletter. – Colorado state University. – 1993. – Vol. 39. – S. 243–244.

1994

124. Новые сорта зерновых колосовых культур, проса, суданской травы и многолетних бобовых трав: [проспект] / сост.: Л.А. Животков, В.А. Власенко, В.С. Гирко, ... В.В. Шелепов и др.; под ред. Л.А. Животкова; Мироновский науч.-исследоват. ин-т селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло. – К., 1994. – 45 с.

1995

125. Результаты и перспективы по селекции озимой пшеницы в Мироновском научно-исследовательском институте селекции и семеноводства пшеницы им. В.Н. Ремесло / В.В. Шелепов, Л.А. Коломиец, В.В. Ремесло // Вісн. аграр. науки. – 1995. – № 5. – С. 13–15.

126. Результаты селекционного отбора в мутантных популяциях новых сортов озимой пшеницы мироновской селекции / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, В.А. Власенко // Некоторые резервы увеличения производства зерна в Украине: сб. науч. тр.; Мирон. ин-т пшеницы им. В.Н. Ремесло УААН; редкол.: Л.А. Животков (отв. ред.). – К.: Урожай, 1995. – С. 17–23.

127. Рец.: [Рецензія] Видано повний підручник / В.В. Шелепов, В.А. Власенко, В.І. Дубовий // Вісн. аграр. науки. – 1995. – № 4. – С. 107. – Рец. на кн.: Селекція та насінництво польових культур / М.Я.Молоцький, С.П.Васильківський, В.І.Князюк. – К. : Вища школа, 1994. – 454 с.

128. WRSR N 37. Wheat Breeding: objectives, methodology and progress of the Ukraine / V.V. Shelepov // Cimmyt Workshop June 12-14 1995, Mironovka. – Kiev region Ukraine, 1995. – S. 51–53.

1996

129. З історії створення сорту озимой пшениці Експромт / В.А. Власенко, В.В. Шелепов, Л.О. Животков та ін. // Вісн. Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. – 1996. – Вип. 1. – С. 97–101.

130. К вопросу разработки методов селекции озимой пшеницы на групповую устойчивость к болезням / В.В. Шелепов, Л.А. Лоханская, Л.В. Дубина, Г.С. Суворова и др. // Тез. докл. Междунар. совещ. по селекции растений. – Уфа, 1996. – С. 81–82.

131. Особенности и результаты адаптивной селекции озимой пшеницы в условиях юго-востока Украины / В.В. Шелепов, Л.А. Коломиец, В.В. Ремесло // Селекция, экология и технология возделывания и переработки нетрадиционных растений: материалы 5 междунар. науч.-произв. конф. 9-14 сент. 1996 г., Алушта. – Симферополь: Таврия, 1996. – С. 50.

132. Оцінка вихідного матеріалу при створенні форм і сортів озимої пшениці з високими технологічними якостями зерна / В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць, В.А. Власенко, В.І. Капля, С.М. Маринка // Селекція і насінництво. – 1996. – Вип. 76. – С. 3–11.

1997

133. До питання адаптивних властивостей сортів і перспективних ліній озимої пшениці / Л.А. Коломієць, В.В. Шелепов, С. М. Маринка // Удосконалення методів селекції та насінництва зернових, зернобобових і круп'яних культур : зб. наук. пр. – К., 1997. –С. 135–142.

134. Ковбой та Крос – високоефективні гербіциди на посівах озимої пшениці / Л. Животков, В. Шелепов, В. Кириленко // Пропозиція. – 1997. – № 2. – С. 28–29.

135. Результаты использования метода изменения типа развития в селекции озимой пшеницы / В.В. Шелепов, В.В. Ремесло // Удосконалення методів селекції та насінництва зернових, зернобобових і круп'яних культур: зб. наук. пр. – К., 1997. –С. 130–134.

136. Селекція озимой пшеницы на зимостойкость в условиях Лесостепи Украины / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, В.А. Власенко, Л.А. Коломиец и др. // Вісн. с.-г. науки. – 1997. – № 3. – С. 21–24.

137. Сорт озимой пшениці Миронівська 33 / В.В.Шелепов, Л.Д. Прокопенко, Л. А. Коломієць, В. Г. Новохатка // Аграрний науково–виробничий інформ. бюл. – 1997. – № 1. – С. 3

138. Хліб наш – біль наша [плакат] / В.В. Шелепов // Сільські вісті. – 1997. – 31 січня.

1998

139. Результаты и перспективы по селекции озимой пшеницы в Мироновском институте пшеницы им. В.Н. Ремесло / В.В. Шелепов, Л.А.Коломиец, В.В. Ремесло // Вісн. аграр. науки. – 1998. – № 4. – С. 8–11.

1999

140. Новые сорта зерновых колосовых культур, проса, суданской травы и бобовых трав / Л.А. Животков, В.А. Власенко, В.В. Шелепов и др. – Мироновка, 1999. – 64 с.

141. Методические основы селекции пшеницы на комплексную устойчивость к возбудителям бурой ржавчины, мучнистой росы и церкоспореллеза / М.П. Лесовой, ... В. В. Шелепов, Л. В. Дубина,

Л. А. Коломиец и др. // Физиология и биохимия культурных растений. – 1999. – Т. 31, № 1. – С. 30–35.

142. *Напрями* та результати селекційної роботи по озимій пшениці при використанні гібридно-мутантної мінливості / В.А. Власенко, В.В. Шелепов, Л.О. Животков, С.М. Маринка, С.О. Хоменко // Вчимося господарювати: матеріали науково-практич. семінару молодих вчених та селекціонерів, 22-23 лист. 1999. – К. : Нора-прінт, 1999. – Ч. 2. – С. 44–45.

143. *Особенности* селекционного отбора в гибридно-мутантных популяциях озимой пшеницы / В.А. Власенко, В.В. Шелепов, Л.А. Животков, С.Н. Маринка // Физиология и биохимия культурных растений. – 1999. – Т. 31, № 1. – С. 36–41.

144. *Повышение* продуктивности озимой пшеницы селекционным путем в условиях Лесостепи Украины / Л.А. Животков, В.В. Шелепов, В.А. Власенко, Л.А. Коломиец // Там само. – С.26–29.

145. *Стійкість* озимі пшениці проти шкідливих організмів у Центральному Лісостепу України / Г.І. Васечко, В.В. Шелепов // Захист і карантин рослин. – 1999. – Вип. 45. – С. 3–9.

146. *Факторы* повышения продуктивности у сортов озимой пшеницы / Л.А.Коломиец, В.В.Шелепов // Физиология и биохимия культурных растений. – 1999. – Т. 31, № 1. – С. 47–52.

2001

147. *Каталог* новых сортов миронівської селекції / В.А. Власенко, Г.Ю. Борсук, В.Т. Колючий, Л.О. Животков, В.В. Шелепов та ін. – Миронівка, 2001. – 74 с.

148. *Новые* сорта лаборатории селекции интенсивных сортов озимой пшеницы / В.В. Шелепов, Л.А. Животков, В.А. Власенко и др. – К. Світ, 2001. – 33 с.

149. *Завдання*, методи і результати селекції інтенсивних сортів озимі пшениці в умовах Лісостепу України / Л.О. Животков, В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць, М.П. Чебаков // Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. ; редкол.: В.В. Моргун (голов. ред.) та ін. – К. : Логос, 2001. – Т. 2. – С. 394–397.

150. *Краткая* история отдела селекции пшеницы / В.В. Шелепов // Новые сорта лаборатории селекции интенсивных сортов озимой пшеницы. – К., 2001. – С. 4–8.

2002

151. Виробництво насіння озимої пшениці в Лісостепу України / Л.О. Животков, В.П. Кавунець, В.В. Шелепов // Аграрна наука. – 2002. – № 3. – С. 40–42.

152. Использование генофонда яровых сортов в селекции озимой пшеницы / В.А. Власенко, Л.А. Коломиец, В.В. Шелепов // Нетрадиционное растениеводство: „Эниология. Экология и здоровье”: материалы 11 Междунар. симпозиума, 9-16 июня 2002 г., г. Алушта. – Симферополь, 2002. – С. 314–321.

153. Перспективний метод селекції озимої пшениці з груповою стійкістю до хвороб в умовах Лісостепу України / В.А. Власенко, В.В. Шелепов, В.В.Кириленко, Г.С. Басанець // Там само. – С. 305–311.

154. Польова схожість та довжина вегетаційного періоду F_1M_1 озимої пшениці / С.М. Маринка, С.О. Хоменко, В.В. Шелепов, В.А. Власенко // Наук.-техн. бюл. Миронівського ін-ту пшениці ім. В.М. Ремесла. – К.: Аграр. наука, 2002. – Вип. 2. – С. 54–63.

155. Скоростиглі сорти озимої пшениці – запорука стабілізації врожаїв у несприятливі роки / В.І. Іщенко, В.В. Моргун, В.В. Шелепов // Там само. – С. 18–24.

2003

156. Рекомендації з підготовки і проведення сівби озимих зернових культур під урожай 2004 р. в Лісостепу України / В.І. Дубовий, В.Т. Колочий ... В.В.Шелепов та ін. – Миронівка, 2003. – 24 с.

157. Итоги и перспективы селекции озимой пшеницы на комплексную устойчивость к распространенным болезням в условиях Лесостепи Украины / В.В. Шелепов, В.В. Кириленко // Пути решения проблемы повышения адаптивности, продуктивности и качества зерновых и кормовых культур. – Самара, 2003. – С. 243–246.

158. Нові сорти озимої пшениці та їх роль у підвищенні врожайності / В.В.Шелепов, Л.А. Коломієць, В.В. Кириленко // Актуальні проблеми сучасного землеробства : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 14-16 трав. 2003 року. – Луганськ, 2003. – С. 575–580.

159. Особенности селекции сортов озимой пшеницы на адаптивность / В.В. Шелепов, Л.А. Коломиец // Пути решения проблемы повышения адаптивности, продуктивности и качества зерновых и кормовых культур. – Самара, 2003. – С. 247–251.

160. Сорт озимої пшениці Крижинка / В.В. Шелепов, Л.О. Животков, Л.А. Коломієць, та ін. // Аграрна наука – виробництву : наук.-інформ. бюл. завершених наукових розробок. – К., 2003. – № 2. – С. 9.

161. Сорт Миронівська ранньостигла / В.В. Шелепов, Л.П. Животков, В.А. Власенко та ін. // Там само. – № 2. – С. 5.

2004

162. Морфологія, біологія, хозяйственная ценность пшеницы: монографія / В.В. Шелепов, В. М. Маласай, А.Ф. Пензев и др.; под ред. В.В. Шелепова; Укр. акад. аграр. наук, Мирон. ин-т пшеницы им. В. М. Ремесло, Запорож. гос. с.-х. опыт. ст., Гос. семенная инспекция Украины. – Миронівка, 2004. – 524 с.

163. Рекомендації з підготовки і проведення сівби озимих зернових культур під урожай 2005 р. в Лісостепу України / В.І. Дубовий, В.Т. Колочий ... В.В.Шелепов та ін. – Миронівка, 2004. – 24 с.

164. Вивчення расового складу основних збудників озимої пшениці та використання його в селекції на імунітет / В.В. Шелепов, В.В. Кириленко, М.П. Лісовий та ін. // Наук.-техн. бюл. Миронівського ін-ту пшениці ім. В.М. Ремесла. – К. : Аграр. наука, 2004. – Вип. 3. – С. 9–14.

165. Господарсько-селекційна цінність китайського та вітчизняного вихідного матеріалу в селекції на скоростиглість / В.В. Шелепов, В.І. Іщенко, Л.А. Коломієць // Методи, шляхи та способи поліпшення якості продукції рослинництва, 16-19 лют. 2004 р. : наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 2004. – С. 140–143.

166. Озима пшениця: селекція і сорти / В.В. Моргун, В.І. Дубовий, В.В. Шелепов // Насінництво. – 2004. – № 5. – С. 1–5.

167. Результати застосування штучних комплексних інформаційних фонів в селекції озимої пшениці на групову стійкість / В.В. Шелепов, В.В. Кириленко, В.Я. Суська, Г.С. Басанець // 36. наук. праць Інституту цукрових буряків. – 2004. – Вип. 7. – С. 48–54.

168. Создание исходного материала озимой пшеницы на устойчивость к септориозу в условиях Лесостепи Украины / В.В. Шелепов, В.Я. Сабодин // Селекция, семеноводство и возделывание полевых культур: материалы междунар. науч.-практ. конф. посвященной 100-летию Северо-Донецкой с.-х. опытной станции, 7-9 июня 2004. – Ростов-на-Дону, 2004. – С. 343–346.

169. Термический мутагенез (изменение яровых форм в озимые) как метод создания высокозимостойких сортов пшеницы / В.В. Шелепов // Тр. третьего съезда генетиков и селекционеров России. – М., 2004. – Т. 1. – С. 317–320.

170. Термический мутагенез как фактор создания высокозимостойких сортов озимой пшеницы / В.В. Шелепов // Генетика в XXI веке: современное состояние и перспективы развития. – М., 2004. – Т. 1. – С. 321–323.

171. Термический мутагенез как фактор создания высокозимостойких сортов озимой пшеницы / В.В. Шелепов, Л.А. Коломиец // Селекция, семеноводство и возделывание полевых культур: материалы междунар. науч.-практ. конф. посвященной 100-летию Северо-Донецкой с.-х. опытной станции, 7-9 июня 2004. – Ростов-на-Дону, 2004. – С. 339–343.

172. Термічний вплив на проростаюче насіння пшениці-цінний метод створення комплексно-цінних сортів / В.В. Шелепов, Л.М. Голик // Методи, шляхи та способи поліпшення якості продукції рослинництва, 16-19 лют. 2004 р. : наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 2004. – С. 135–139.

2005

173. Створення стійких сортів озимої пшениці з використанням комплексних інфекційних фонів патогенів у ланках селекційного процесу : метод. реком. / В.В. Шелепов, В.І. Дубовий, В.В. Кириленко та ін. ; за ред. М.П. Лісового, В.В. Шелепова ; Укр. акад. аграр. наук, Мирон. ін-т пшениці ім. В.М. Ремесла, Ін-т захисту рослин. – К. : Колоб'іг, 2005. – 22 с.

174. Господарсько-селекційна цінність китайського та вітчизняного вихідного матеріалу в селекції озимої пшениці на скоростиглість / В.В. Шелепова, В.І. Іщенко, Л.А. Коломієць // Наукові праці Полтавської Держ. аграр. акад. – Полтава, 2005. – Т. 4. – С. 20–24.

175. Создание зимостойких сортов озимой пшеницы с помощью химических с термических мутагенов / В.В. Шелепов, Г.В. Мазильников, Л.Н. Голик // Зб. наук. пр. Уманського держ. аграр. ун-ту ; редкол.: П.Г. Копитко (відп. ред.) та ін. – Умань, 2005. – Вип. 60. – С. 83–88.

176. Термическое воздействие на прорастающие семена – ценный метод в создании комплексно-ценных сортов пшеницы / В.В. Шелепов, Л.Н. Голик // Наукові праці Полтавської Держ. аграр. акад. – Полтава, 2005. – Т. 4. – С. 15–20.

2006

177. Впровадження нових сортів пшениці у виробництво на основі прискореної системи їх розмноження / В.В. Шелепов, В.М. Лисікова // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2006. – № 4. – С. 49–55.

178. Использовать с умом / В.В. Шелепов // Ежедневная газета «2000». – К., 2006. – 10-16 февр.

179. Історія створення та характеристика сорту озимої м'якої пшениці Деметра / В.В. Шелепов, Л.А. Коломієць // Наук.-техн. бюл. Миронівського ін-ту пшениці ім. В.М. Ремесла. – К., Аграр. наука, 2006. – Вип. 5. – С. 140–147.

180. Сорт і його значення в підвищенні врожайності / В.В. Шелепов, В.І. Іщенко, М.П. Чебаков, Г.Д. Лебедева // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2006. – № 3. – С. 108–115.

2007

181. Селекція, насінництво та сортознавство пшениці: монографія / В.В. Шелепов, М.М. Гаврилюк, М.П. Чебаков та ін ; під ред. : В.В. Шелепова ; Укр. акад. аграр. наук, Миронівський ін.-т пшениці ім. В.М. Ремесла УААН. – Миронівка, 2007. – 408 с.

182. Микола Іванович Вавилов – засновник і організатор науки селекція: до 120-річчя з Дня народження / В.В. Шелепов // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2007. – № 6. – С. 116–122.

183. Термический мутагенез как фактор использования яровых сортов в селекции озимой пшеницы / В.В. Шелепов, Л.Н. Голик // Генетические ресурсы растений в XXI веке: состояние, проблемы, перспективы : Вавиловская международная конф., 26-30 нояб. 2007 г. – СПб, 2007. – С. 649–650.

2008

184. 80 років Чекаліну Миколі Михайловичу! / В.В. Шелепов, Л.М. Гоцуєнко // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2008. – № 2. – С. 118–119.

185. Результати державного сортовивчення якості зерна сортів пшениці м'якої ярої (*Triticum aestivum* L.), занесених до Державного реєстру сортів рослин України / О.О. Шовгун, В.В. Шелепов, В.М. Лисікова та ін. // Там само. – С. 72–75.

2009

186. Пшеница: история, морфология, биология, селекция : монография / В.В. Шелепов, Н.П. Чебаков, В.А. Вергунов, В.С. Кочмарский ; под ред. В.В.Шелепова, Н.П. Чебакова ; Укр. акад. аграр. наук. – Миронов, 2009. – 580 с.

187. Жінка, яка є прикладом для молоді / В.А. Хаджиматов, В.В. Шелепов // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2009. – № 2. – С. 112–114.

188. Роль реферування наукової літератури у прискоренні інформування користувачів у галузі рослинництва / В.В. Шелепов // Сучасний стан та перспективи наукового реферування : матеріали міжнародного семінару-практикуму, м. Київ, 29 травня 2009 р. / УААН, ДНСГБ. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – С. 46–53. (з нагоди 10-річчя реферативного журналу «Агропромисловий комплекс України»).

189. Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства і сортовивчення та його вплив на розвиток селекції озимої пшениці в Україні та СНД / В.В. Шелепов, Х.М. Піпан // Еволюція рослинного світу в природному і культурному середовищі, присвячені 200-річчю з дня народження Ч.Дарвіна : тези доп. міжнар. наук. практик. конф., 20–30 жовт. 2009. – Умань, 2009. – С. 123–125.

2010

190. Зародження аналітичної селекції пшениці озимої у царській Росії, зокрема в Україні (кінець XIX-початок XX ст.) [Електронний ресурс] / В.В. Шелепов // Історія науки і біографістика – 2010. – № 1. – Режим доступу:<http://www.nbu.gov.ua/e-journals/inb/2010-1/index.html>. – Sheleпов.pdf.

191. Інститут рослинництва ім. В.Я.Юр'єва – засновник методик по створенню сортів пшениці (*Triticum aestivum* L.) на штучних фонах в Україні (20-80 рр. XX ст.) / В.В. Шелепов // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2010. – № 1. – С. 110–115.

192. Сельское хозяйство в Древнем и его влияние на развитие агрономии и благосостояния государств / В.В. Шелепов, Е.В. Бачкала // Там само. – № 2. – С. 111–117.

193. Ювілей Вергунова Віктора Анатолійовича / В. А. Хаджиматов, С.В.Гаценко, В.В. Шелепов // Там само. – № 1. – С. 115–116.

2011

194. Еволюція підходів щодо ценозів походження культурних рослин: історіографія проблеми [Електронний ресурс] / В. В. Шелепов // Історія науки і біографістика. – 2011. – № 4. – Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/inb/2011-4/1>. – Shelepov.pdf.

2012

195. Воспоминание о моей работе в Мироновке / В. В. Шелепов // Міронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН (1912–2012). – Миронівка, 2012. – С. 639–641.

196. Интродукция растений в США в начале XX столетия / В. В. Шелепов // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матер. VII Всеукр. конф молодих вчених та спеціалістів, 16 берез. 2012 р., м. Київ / наук. ред. В. А. Вергунов; НААН, ДНГСБ, ННЦ «Ін-т землеробства НААН», Панфільська дослідна станція. – К.: ФОП Корзун Д. Ю., 2012 – Ч. 2. – С. 27–31.

197. История развития теоретических и практических вопросов семеноводства / В. А. Вергунов, В. В. Шелепов, А. Е. Тарабрин, А. Ю. Шабанов // Насінництво: теорія і практика технологій вирощування та оздоровлення насіння та садивного матеріалу конкурентоздатних в умовах Європейського ринку: наукові пр. Ін-ту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України. Сільськогосподарські науки / за ред.: М. В. Роїка, М. М. Макрушина. – Сімферополь: ВД «Аріал», 2012. – Вип. 16. – С. 67–76.

198. Переклад та наукове редагування розділів 3, 4, 5 і 6; підрозділів 8.7.6. монографії Яноша Надя «Кукуруза». – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2012. – С. 49–210, 449–461.

199. Постать Ф. Т. Моргуна – державного діяча, вченого та організатора вітчизняного ґрунтозахисного землеробства як предмет історичного дослідження / В. В. Шелепов, О. В. Боровик // Всеукраїнські Моргуновські читання з міжнародною участю, 11–12 травня 2012 р., Полтава. – Полтава, 2012. – С. 43–46.

200. Селекція зернових культур в США / В. В. Шелепов // Проросток. – 2012. – № 1. – С. 18–20.

201. *Центри* походження культурних рослин: історіографічні проблеми / В. В. Шелепов, О. В. Бачкала // Генетичні ресурси рослин і селекція: матеріали Всеукр. науково-практич. конф., присвяченої 125-річчю М. І. Вавилова та 75-річчю заснування кафедри генетики, селекції та насінництва ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, (29–30 лист. 2012 р.) / Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. – Х., 2012. – С. 221–227.

2013

202. *Пшениця*: біологія, морфологія, селекція, семеноводство: монографія / В. В. Шелепов, Н. Н. Гаврилюк, В. А. Вергунов; под ред. В. В. Шелепова; НААН, ННСХБ. – К.: Логос, 2013. – 498 с.

203. *Історія* розвитку селекції сільськогосподарських рослин / В. В. Шелепов // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали VIII Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 21 трав. 2013 р., м. Київ / НААН, ННСГБ; редкол.: В. А. Вергунов (голова), О. Є. Тарабрін та ін. – К.: ФОП Корзун Д. Ю., 2013. – С. 138–140. – (До 150-річчя з дня народження академіка В. І. Вернадського).

204. *Сельское* хозяйство и агрономия России XV-XIX столетий / В. В. Шелепов // Матеріали Міжнародного науково-практичного семінару, присвяченого 130-річчю виходу книги професора В. В. Докучаєва «Російський чорнозем», і появі сільськогосподарської дослідної справи як галузі знань, Київ, 10 груд. 2013 р. / НААН, ННСГБ, ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського НААН», Посольство Російської Федерації в Україні; редкол. В. А. Вергунов, С. А. Балюк, Х. М. Піпан [та ін.]. – К.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – С. 321–323.

2014

205. *[Виступ]* / В. В. Шелепов // Двічі Герой Соціалістичної праці А. М. Ангеліна (1913–1959) – засновник стаханівського руху у сільському господарстві: зб. матеріалів VII наук. іст.-біогр. читань (Круглий стіл) з нагоди 100-річчя від дня народж., 17 січ. 2014 р. / Мінагрополітики України, Ком. Верховної Ради України з питань аграр. політики та зем. відносин, НААН, ННСГБ, ННЦ «ІМЕСГ», Донецька облдержадміністрація, Старобешівська райдержадміністрація, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди», Укр.НДІПВП ім. Л. Погорілого; уклад.: В. А. Вергунов [та ін.]; наук. ред.: В. А. Вергунов. – К.: ФОП «Корзун Д. Ю.», 2014. – С. 52–53.

ПРАЦІ, ОПУБЛІКОВАНІ ЗА НАУКОВОЮ

РЕДАКЦІЄЮ В. В. ШЕЛЕПОВА

206. *Прогресс* в селекції озимой пшениці як фактор інтенсифікації виробництва зерна : сб. науч. тр.; Миронов. науч.-исследоват. ин-т селекції і семеноводства пшениці ім. В. Н. Ремесло. – Мироновка, 1988. – 119 с. – Редкол.

207. *Биологические* резерви підвищення урожайності зернових колосових культур: сб. науч. тр.; Миронов. науч.-исследоват. ин-т селекції і семеноводства пшениці ім. В. Н. Ремесло. – Мироновка, 1989. – 171 с. – Редкол.

208. *Технология* вирощування зернових колосових культур і проблеми їх селекції: сб. науч. тр.; Миронов. науч.-исследоват. ин-т селекції і семеноводства пшениці ім. В. Н. Ремесло. – Мироновка, 1990. – 215 с. – Редкол.

209. *Итоги* науково-дослідницької роботи по селекції, семеноводству і інтенсивним технологіям вирощування озимой пшениці за 1986-1990 гг. і важливіші задачі на найближчу перспективу: – сб. науч. тр.; Миронов. науч.-исследоват. ин-т селекції і семеноводства пшениці ім. В. Н. Ремесло. – Мироновка, 1991. – 168 с. – Редкол.

210. *Некоторые* резерви збільшення виробництва зерна в Україні: сб. науч. тр.; Миронов. ин-т пшениці ім. В. Н. Ремесло УААН. – К.: Урожай, 1995. – 192 с. – Редкол.

211. *Генетика* і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. ; редкол.: В.В. Моргун (голов. ред.) та ін. – К. : Логос, 2001. – Т. 2. – 636 с. – Рец.

212. *Науково-технічний бюлетень* Миронівського інституту пшениці ім. В. М. Ремесла. – К.: Аграр. наука, 2002. – Вип. 2. – 251 с. – Чл. редкол.

213. *Морфология*, біологія, господарська цінність пшениці / Укр. акад. аграр. наук, Миронов. ин-т пшениці ім. В. М. Ремесла, Запорож. гос. с.-х. опыт. ст., Госсеменная инспекция Украины. – Мироновка, 2004. – 524 с. – Під ред.

214. *Науково-технічний бюлетень* Миронівського інституту пшениці ім. В. М. Ремесла. – К. : Аграр. наука, 2004. – Вип. 3. – 165 с. – Чл. редкол.

215. Створення стійких сортів озимої пшениці з використанням комплексних інфекційних фонів патогенів у ланках селекційного процесу: метод. реком. / Укр. акад. аграр. наук, Миронів. ін-т пшениці ім. В. М. Ремесла, Ін-т захисту рослин. – К. : Колобіг, 2005. – 22 с. – За ред.

216. Науково-технічний бюлетень Миронівського інституту пшениці ім. В. М. Ремесла. – К. : Аграр. наука, 2006. – Вип. 5 : До 100-річчя від дня народження видатного вченого-селекціонера Василя Михайловича Ремесла – 296 с. – Чл. редкол.

217. Селекція, насінництво та сортознавство пшениці / Укр. акад. аграр. наук, Миронів. ін-т пшениці ім. В. М. Ремесла УААН. – Миронівка, 2007. – 408 с. – Під ред.

218. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин : наук.-практ. журн. – 2006. – № 3. – 139 с. ; № 4. – 140 с. – Гол. ред.

219. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин : наук.-практ. журн. – 2007. – № 6. – 127 с. – Гол. ред.

220. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин : наук.-практ. журн. – 2008. – № 1. – 128 с. ; № 2. – 121 с. – Гол. ред.

221. Пшениця: история, морфология, биология, селекция: монография / Укр. акад. аграр. наук. – Миронівка, 2009. – 580 с. – Під ред. В.В. Шелепова

222. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин : наук.-практ. журн. – 2009. – № 1. – 128 с. ; № 2. – 116 с. – Гол. ред.

223. Пшениця: биология, морфология, селекция, семеноводство / НАН Украины, Ин-т физиологии растений и генетики. НААН, ННСХБ. – К.: Логос, 2013. – 498 с. – Під ред.

224. Селекція озимої пшениці в Україні: історія та здобутки / Х. М. Піпан; НААН, Нац. наук. с.-г. б-ка. – К.: Нілан-ЛТД, 2013. – 200 с.; фото. – (Іст.-бібліогр. сер. «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії»; кн. 69). – Під ред.

АВТОРСЬКІ СВДОЦТВА
НА СОРТИ ПШЕНИЦІ

МИНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
У ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН

СВІДОЦТВО

№ 09929

ПРО АВТОРСТВО НА СОРТ РОСЛИН

Ювіляр Мірошніцький

нама сорт

Павлово місто

Третьяк Андрій І.

Патентний орган

Заявка № 05007021

Автор(и):

Володимир Володимирович Анатолійчук
Катерина Віра Валентівна
Шолохов Володимир Васильович
Мариана Світлана Михайлівна
Хомченко Світлана Олегівна
Богаченко Ганна Степанівна
Колодій Василь Трохимович
Монгуш Володимир Васильович
Антонюк Ірина Петрівна

Голова Державної служби
з охорони прав на сорти
рослин

С.І. Мельник

МИНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
У ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН

СВІДОЦТВО

№ 091342

ПРО АВТОРСТВО НА СОРТ РОСЛИН

Космічка

нама сорт

Павлово місто

Третьяк Андрій І.

Патентний орган

Заявка № 05007914

Автор(и):

Монгуш Володимир Васильович
Державинко Валентина Федорівна
Антонюк Ірина Петрівна
Володимир Володимирович Анатолійчук
Колодій Василь Трохимович
Шолохов Володимир Васильович
Мариана Світлана Михайлівна
Хомченко Світлана Олегівна

Голова Державної служби
з охорони прав на сорти
рослин

С.І. Мельник

МИНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
У ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН

СВІДОЦТВО

№ 09932

ПРО АВТОРСТВО НА СОРТ РОСЛИН

Мірошніцький старорічна

нама сорт

Павлово місто

Третьяк Андрій І.

Патентний орган

Заявка № 06007022

Автор(и):

Керемішова Ніра Вікторівна
Лубиний Володимир Іванович
Шолохов Володимир Васильович
Колодій Василь Трохимович
Савченко Валентина Яківна
Васильченко Ганна Степанівна
Белодольська Людмила Петрівна
Колодій Василь Трохимович
Колодій Василь Трохимович
Літовий Михайло Павлович
Донська Інна Іванівна
Савдовська Марія Петрівна
Гетьман Марія Володимирівна
Афанасьєва Оксана Геннадівна

Голова Державної служби
з охорони прав на сорти
рослин

В.А. Харченко

МИНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
У ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН

СВІДОЦТВО

№ 09939

ПРО АВТОРСТВО НА СОРТ РОСЛИН

Нам'яту Рондella

нама сорт

Павлово місто

Третьяк Андрій І.

Патентний орган

Заявка № 06007022

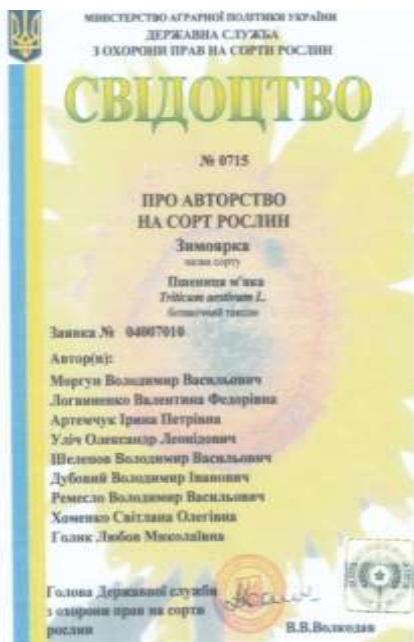
Автор(и):

Колодій Василь Трохимович
Лубиний Володимир Іванович
Керемішова Ніра Вікторівна
Шолохов Володимир Васильович
Васильченко Ганна Степанівна
Калитвич Василь Трохимович
Володимир Володимирович Анатолійчук
Колодій Василь Трохимович
Белодольська Людмила Петрівна
Монгуш Володимир Васильович
Антонюк Ірина Петрівна

Голова Державної служби
з охорони прав на сорти
рослин

С.І. Мельник

**Сортообразцы пшеницы, занесенные в коллекцию ВИР,
созданные Шелеповым В. В. (1960-1984 гг.)**

№ каталога ВИР	Сорт, линия	Происхождение
	Рубеж	Озимая твердая / Белоцерковская 198
52427	Славутич	[(Верхняцкая безостая / Скороспелка 36) / Харьковская 4] / Безостая 1
52878	Запорожская остистая	Скороспелка Л-1 / [(Безостая 1 / Верхняцкая безостая) / Запорожская 41]
52879	Хортичанка	Безостая 4 / Мироновская 808
53572	Запорожская 60	Скороспелка Л-1 / [(Безостая 1 / Верхняцкая безостая) / (Безостая / Мироновская 808)]
56399	Запорожская олимпийская	Скороспелка Л-1 / [(Безостая 1 / Верхняцкая безостая) / Запорожская 4]
56400	Л 290/74	Днепрянка / 01311
56401	09305/5	Отбор из F_3 , леукурум
56402	Запорожская безостая	Отбор из Кавказа
56403	09409/2	Одесская 51 / Кавказ
56404	09626/1	Одесская 51 / Кавказ
56405	021337/86	(Мутант 1 / Мироновская 808) / Хортичанка
56406	020060/32	Белоцерковская 39 / Славутич
56407	09428/4	Днепровская 521 / Кавказ
56408	021552/12	Северянка / Гибрид 9
56409	021532/13	Аминтос / Запорожская остистая
56410	021533/32	Аминтос / Кавказ
56411	021538/10	Аминтос / Мироновская 808
56412	021574/30	Аминтос / 04268/2
56413	020242/63	Hitsumi / Славутич
56414	020326/116	Мутант 2 / (Кавказ / Ростовчанка)
56415	Запорожская 25	Flevina / (Кавказ / Ростовчанка)
56416	020294/40	Flevina / 03813
56417	08964/15	Скороспелка Л-1 / [(Безостая 1 / Верхняцкая безостая) / Запорожская 4]
56418	08969/14	Скороспелка Л-1 / [(Безостая 1 / Верхняцкая безостая) / Запорожская 4]
56419	08922/6	Хортичанка / Мутант 2

З НАУКОВОЇ ШКОЛИ В. В. ШЕЛЕПОВА

Дисертації, підготовлені за допомогою та під науковим керівництвом
В. В. Шелепова

*На здобуття наукового ступеня
кандидата сільськогосподарських наук*

1. Власенко Владимир Анатольевич. Исходный материал для селекции сортов озимой пшеницы интенсивного типа в условиях Лесостепи Украины: 06.01.05 – Селекция и семеноводство / Ленинград. ордена Трудового Красного Знамени с.-х. ин-т. – Л., 1988. – 17 с.

2. Коломиец Лидия Андреевна. Формирование интенсивных генотипов озимой пшеницы в условиях правобережной Лесостепи Украины: 06.01.05 – Селекция и семеноводство / Укр. науч.-исследоват. ин-т растениеводства, селекции и генетики им. В.Я.Юрьева. – Х., 1989. – 16 с.

3. Кавуец Валерий Петрович. Экологическое обоснование семеноводства озимой пшеницы в Киевской области: 06.01.05 – Селекция и семеноводство / Укр. науч.-исследоват. ин-т растениеводства, селекции и генетики им. В.Я.Юрьева. – Х., 1990. – 19 с.

4. Ищенко Володимир Іванович. Селекція озимої пшениці на скоростиглість для умов Полісся та Лісостепу України : 06.01.05 – Селекція і семеноводство / Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва УААН. – Х., 2004. – 18 с.

5. Сабадін Валентина Яківна. Вірулентність *Septoria tritici* Rob. Et Desm. та оцінка стійкості вихідного і селекційного матеріалу озимої пшениці до септоріозу в Центральному Лісостепу України : 06.01.11 – Фітопатологія / Нац. аграр. ун-т. – К., 2005. – 17 с.

6. Чебаков Микола Петрович. Особливості вихідного матеріалу західно-європейського екотипу і створення на його основі сортів озимої пшениці для умов Лісостепу і Полісся України : 06.01.05 Селекція і семеноводство – / Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва УААН. – Х., 2005. – 20 с.

7. Кириленко Віра Вікторівна. Ефективність створення вихідного селекційного матеріалу озимої м'якої пшениці з груповою стійкістю проти збудників хвороб у Лісостепу: 06.01.05 – Селекція і семеноводство / Національний науковий центр "Інститут землеробства УААН". – К., 2006. – 22 с.

8. Голик Любов Миколаївна. Еколого-географічні фактори мінливості кількісних і якісних ознак рослин пшениці ярої та створення на цій

основі сортів пшениці озимої : 06.01.05 – Селекція и сеноводство / Національний науковий центр "Інститут землеробства УААН". – Чабани, 2009. – 23 с.

9. Піпан Христина Мирославівна. Історія становлення та розвитку селекції пшениці озимої в Україні (кінець XIX– початок XXI ст.) : 06.04.01 – Історія сільськогосподарських наук / Національна академія аграрних наук України, Державна наук. с.-г. б-ка. – К., 2010. – 21 с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ТВОРЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ

В. В. ШЕЛЕПОВА

1. *Журнал* «Хлібороб України», 1985. – № 6. – С 5–6.
2. *Созінов О.О.* Українська академія аграрних наук 1991–1995 / Під ред. О.О. Созінова – К.: «Аграрна наука», 1996. – 264 с.
– С. 20 – сторінки історії;
– С. 156 – Миронівський інститут пшениці ім. В.М. Ремесла.
3. *Корчинський А.А.* Шелепов Володимир Васильович // Вчені-генетики, селекціонери та рослинники. – К. : Аграр. наука, 2003. – С. 256–258. – (сер. «Українські вчені-аграрії ХХ століття». Кн. 7)
4. *Глуценко Віктор.* Удостоєні державних нагород незалежності України // Люди трудової слави. – Миронівка, 2003. – С. 322-323.
5. *Глуценко Віктор.* Шлях крізь століття. – Миронівка, 2000. – С. 278–279
6. *Володимиру* Васильовичу Шелепову – 70 // Науково-технічний бюлетень Миронівського інституту пшениці ім. В.М. Ремесла. – Миронівка, 2004. – Вип. 3. – С. 160–162.
7. *Вергунов В.А., Петренко О.В.* Професору В.В. Шелепову – “70” // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин: наук.-практ. журн. – 2006. – № 3. – С. 136–139.
8. *Вергунов В.А.* Державна наукова сільськогосподарська бібліотека УААН: історія і сьогодення. – К.: Аграр. наука, 2007.– (Іст.-бібліогр. сер. «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії»). Кн. 20). – С. 246–247.
9. *Про Шелепова* Володимира Васильовича. / Миронівський інститут пшениці ім. В.М. Ремесла, 2008. – С. 12; 20–21; 246–247.

10. *Хаджиматов В.А., Гаценко С.В.* Володимиру Васильовичу Шелепову – 75 років! // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2009. – № 1. – С. 123–125.

11. *Володимиру* Васильовичу Шелепову – 75 // Газета «Селекціонер» Миронівського інституту пшениці ім. В.М. Ремесла. – Миронівка, 2009. – 23 червня.

12. *Піпан Х.М.* Роль вітчизняної селекції у забезпеченні аграрного сектору комерційно-цінними сортами пшениці озимої // Вісник аграрної науки. – 2013. – №10. – С. 79–80.

13. *Лауреати* Золотої медалі ім. В.І. Вернадського та премій імені видатних учених України Національної академії наук України. – К., 2014. – С. 25.

ЦИТОВАНА ЛІТЕРАТУРА ШЕЛЕПОВА В.В.

1. A new device for tasting seed quality / Архангельский С.Ф., Лыфенко С.Ф., Шелепов В.В. – London, 1965.

2. Звисимость полевой всхожести семян от условий их выращивания / С.Ф. Архангельский, В.В. Шелепов // Селекция и семеноводство. – 1965. – №4. – С. 38–41.

3. Breeding Winter macaroni wheat in the Conditions of the southern Ukraine / Шелепов В.В. – London, 1965.

4. Использование подкосов при оценке озимой пшеницы на устойчивость к бурой ржавчине / Ассаулов Б.Д., Шелепов В.В. // Селекция и семеноводство. – 1972. – №4. – С. 25–27.

5. Некоторые причины засорения озимой твердой пшеницы / Шелепов В.В., Шелепова В.М. // Селекция и семеноводство. – 1973. – С. 52–54.

6. Селекция интенсивных сортовозимой пшеницы, особенности семеноводства и сортовой агротехники в условиях Степи Украины: автореф. дис. д-ра с.-х. наук: 06.01.05. – Л.: ВИР, 1982. – 47 с.

7. Методы создания сортов озимой пшеницы комплексно-устойчивых к болезням и вредителям / Лесовой М.П., Шелепов В.В. и др. // Буклет. – К., 1989. – 0,25 п.л.

8. Селекция интенсивных сортов озимой пшеницы, особенности их семеноводства и сортовой агротехники в условиях Степи и Лесостепи Украины: докл. дис. на соис. учен. степени д-ра с.-х. наук: 06.01.05. Укр. НИИРС Г – Х., 1992. – 74 с.

9. Методические основы селекции пшеницы на комплексную устойчивость к возбудителям бурой ржавчины, мучнистой росы и церкоспорелеза / Лесовой М.П., Шелепов В.В. и др. // Физиология и биохимия культурных растений. – 1999. – Т. 31, №1. – С 30–35.

10. Морфология, биология, хозяйственная ценность пшеницы / Шелепов В.В., Маласай В.М. и др.; под ред. В.В. Шелепова. – Мироновка, 2004. – 524 с.

11. Термический мутагенез (изменение яровых форм в озимые) как метод создания высокозимостойких сортов пшеницы / Шелепов В.В. // Тез. третьего съезда генотиков и селекционеров России. – М., 2004. – Т.1. – С. 317–320.

12. Створення стійких сортів озимої пшениці з використанням комплексних інфекційних фонів патогенів у ланкахселекційного процесу: метод. рек. / Шелепов В.В., Дубовий В.І., та ін.; під ред. В.В. Шелепова. – К.: Колоб'іг, 2005. – 22 с.

13. Селекція, насінництво та сортознавство пшениці / Шелепов В.В., Гаврилюк М.М. та ін.; під ред. В.В. Шелепова. – Миронівка, 2007. – 408 с.

14. Пшеница: история, морфология, биология, селекция / Шелепов В.В., Чебаков Н.П. и др.; под. ред. В.В. Шелепова – Мироновка, 2009. – 580 с.

15. Пшеница: история, морфология, биология, селекция / Шелепов В.В., Гаврилюк Н.Н., Вергунов В.А.; под. ред. В.В. Шелепова. – К.: Логос, 2013. – 500 с.

ПОДЯКИ ВІД КОЛЕГ

УКРАЇНЬСЬКА АКАДЕМІЯ
АГРАРНИХ НАУК

UKRAINIAN ACADEMY OF
AGRICULTURAL SCIENCES

СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ
— НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
НАСІННЄЗНАВСТВА ТА СОРТОВИЩЕННЯ

PLANT BREEDING & GENETICS INSTITUTE
— NATIONAL CENTER
OF SEED AND CULTIVAR INVESTIGATION

Площа 630/6, м. Одеса, Шевченківський район, 3
Телефон: 0482 393-427 Стор. 0482 393-289

E-mail: agp_seed@ukr.net.ua

Plac: Dnisteriivskaya dor. 3, Odessa 630/6, Ukraine
Telephone (38) 0482 393-427 Fax: 0482 393-289

№ _____ № _____
На Ваш № _____ № _____

On no _____ from _____
To Your no _____ from _____

Доктору сільськогосподарських наук, професору

**Владимиру Васильевичу
Шелепову**

в день 80-ліття со дня народження

от колективу Селекційно-генетичного інституту -
Національного центру семеноводства і сортотунчення

Глибокоуважасмай Владимир Васильевич !

Сотрудники Селекційно-генетичного інституту сердечно привітають Вас, широко відомого в нашій країні і за її межами ученого, внеслиого більшою вкладом в діло розвитку сільськогосподарської науки, со значимим юбілєєм — 80-літтем со дня народження.

Крупним научним вкладом являються Ваши работы в области теории и практики селекційно-генетичного процесу. Широкою відомістю відзначаються створені Вами сорту главної продовольственої культури — озимої пшеници.

Автор многих фундаментальных научных трудов Вы являетесь активним пропагандистом знань, отделе много сил и времени внедренно новейших достижений аграрной науки в производство.

С большой теплотой и признательностью, уважасмай Владимир Васильевич, в день Вашего юбілєа жєласем Вам всего самого доброго, крепкого здоровья, новых творческих удач.

Директор інституту

В. М. Соколов

**Вельмишановний Володимир Васильович!
Щиро вітаємо Вас з ювілеєм!**

80 прожитих років розкрили Ваш багатогранний талант, який Ви успадкували від своїх козацьких коренів, найрідкісний дар дивуватися таємницям природи і розкривати їх. Ви досягли найвищих вершин у праці, науці, творчому житті.

Як багато Вами зроблено:

- Це і глибокі дослідження в галузі селекції рослин та історії біології селекції, що мають величезне, як теоретичне, так і практичне значення;

- Це і неперевершені монографії та змістовні наукові праці, в яких проглядається широка обізнаність людини, що пізнає світ і передає свої знання широкому загалу;

- Це і створення Вами не один десяток сортів пшениці м'якої і твердої, які широко впроваджуються у виробництво не лише на Україні, а й за кордоном (Росії, Франції, Угорщині, Китаї);

- Це і школа талановитого селекціонера професора Шелєнова, яка поповнюється гідною молоддю, що прагне прилучитися до Вашої мудрості;

- Це і невтомна робота на посадах завідувача відділу селекції Запорізької державної дослідної станції, завідувача лабораторії селекції озимої пшениці Миронівського інституту пшениці імені В.М.Ремесла, головним науковим співробітником у НІСГБ НААН, численні громадські доручення і ще багато-багато добрих і корисних справ, які важко перелічити.

Ви, Володимир Васильович, широко знаний в Україні та за її межами вчений, учасник багатьох міжнародних конференцій. Та саме головне, що, досягнувши Олімпу, Ви залишаєтесь людиною дотепною, доброю, чуйною, широкосердною, чесною, завжди готовою прийти на допомогу людям.

Залишайтеся ж таким завжди! У доброму здоров'ї, у доброму гуморі, у доброму настрої! Нових Вам успіхів, нових творчих злетів, нових перемог і досягнень!

З глибокою повагою
Директор Національного наукового центру
«Інститут землеробства НААН»,
академік

В.Ф. Сайко

Шановний Володимире Васильовичу!

Відділення регіональних центрів наукового забезпечення АПВ Президії Української академії аграрних наук сердечно вітає Вас з нагоди Вашого 80-річчя.

Прагнення до відкриттів, до пізнання вершин аграрної науки проявилось у Вас ще з студентських лав в Ставропольському сільськогосподарському інституті, який ви закінчили з відзнакою. Це прагнення не згасло і принесло свої плоди.

*"У кожному творінні є душа
І вкладені там серце і уміння,
І ще від Вас далеко та межа,
Коли згасє творчості горіння."*

У вашому творчому арсеналі чисельні наукові здобутки - сорти озимої м'якої і твердої пшениці, розповсюджені як в Україні, так і в країнах близького зарубіжжя, методика створення провокаційних фонів при селекції на комплексну стійкість, принципи математичного моделювання з використанням ЕОМ, прийоми прискореного розмноження насіння і впровадження сортів у виробництво та наукові праці, в яких відображені результати Вашої наукової діяльності.

Ваша результативна праця, професіоналізм забезпечили Вам визнання Ваших заслуг державою, високий авторитет і повагу колег.

*"За працю велику - відзнаки держави,
За досвід і чесність - колег визнання,
Для вченого навіть дорожче за славу
Та думка, що творить нові надбання"*

Бажаємо Вам, шановний Володимире Васильовичу, мірного здоров'я, особистого щастя, сімейного благополуччя, творчих успіхів та довгих років життя.

Академік - секретар
Відділення регіональних центрів
наукового забезпечення АПВ, доктор
с.-г. наук, член-кореспондент НААН

М.М. Гаврилюк

ШАНОВНИЙ ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ!

Колектив професорів і викладачів Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва гаряче і сердечно поздоровляють Вас зі знаменною ювілейною датою – **80-річчям** з дня народження.

Ми знаємо Вас, шановний Володимир Васильович, як талановитого організатора науки, одного із видатних селекціонерів, автора багатьох сортів озимої пшениці.

Широко відома в Україні і за її межами Ваша діяльність як вченого, який вніс визначний вклад в селекційну науку. Вами виконані фундаментальні дослідження з актуальних питань генетики, селекції і насінництва нашої головної культури - озимої пшениці.

На протязі багатьох років Ви підтримуєте тісні творчі зв'язки з нашим агроуніверситетом, зокрема з кафедрою генетики, селекції та насінництва. Ваші наукові праці з теорії селекції і селекційний досвід використовуються в навчальному процесі зі студентами спеціальності „Селекція і генетика с.-г. культу”, в підготовці кадрів вищої кваліфікації.

Ректор

М.Д.Євтушенко

Зав. кафедрою генетики,
селекції та насінництва

М.В.Проскурнін

Глубокоуважаемый Владимир Васильевич!

*Коллектив Самарского научно-исследовательского
института сельского хозяйства им. Ч.М.Тулайкова
сердечно поздравляет Вас – известного ученого
селекционера*

с 80 летним юбилеем со дня рождения.

48 лет своей жизни Вы посвятили благородной цели – совершенствованию пшеничного растения, Вами созданы 28 районированных в Украине, России, Белоруссии, Молдове сортов озимой пшеницы.

Вы внесли крупный вклад в разработку теоретических основ селекции и семеноводства озимой пшеницы. Ваши методические разработки по созданию сортов с комплексной устойчивостью к болезням, ускоренному размножению семян и внедрению сортов в производство, подбору пар для гибридизации, отбору в F_1 - F_3 используются во всех селекционных центрах России и СНГ.

Достижения Вашей селекционной работы используются в селекционной программе лаборатории селекции озимой пшеницы нашего института в качестве источников устойчивости к бурой ржавчине. С Вашим участием создан районированный сорт Снежинка.

*В день Вашего юбилея, Владимир Васильевич, желаем Вам
доброе здоровья, семейного счастья и новых успехов в труде
на благо всех братских славянских народов.*

Директор Самарского НИИСХ,

кандидат с.-х. наук

Заведующий лабораторией
селекции озимой пшеницы

доктор с.-х. наук

Шевченко С.Н.

Сукоруйев А.Ф.

Спасибо
16.11.80

ШЕЛЕПОВУ

Владимиру Васильевичу

С добрыми
пожеланиями
Андрей Френкель
16.11.80

Зустріч з космонавтом Л. Береговим та композитором Я. Френкелем

УВАЖАЕМЫЙ

ВЛАДИМИР ВАСИЛЬЕВИЧ!

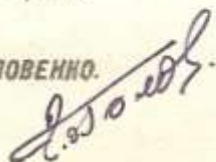
Куйбышевский райком Компартии Украины, исполком районного Совета народных депутатов Запорожской области искренне благодарят Вас за участие в проведении Дня культуры в районе.

Каждый участник Дня культуры увидел и запомнил его на долго и для каждого он останется праздником, который сыграет свою мобилизующую роль в борьбе за достойную встречу предстоящего XXVI съезда Коммунистической партии Советского Союза.

Куйбышевцы будут помнить Вас и, пользуясь случаем, желают доброго здоровья, большого семейного счастья, новых свершений на благо нашей любимой Родины.

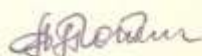
*Секретарь райкома
Компартии Украины*

Г. А. ГОЛОВЕНКО.

*Председатель исполкома районного
Совета народных депутатов*

А. В. ПОТАПЕНКО.

ВИСОКОПОВАЖНИЙ ПАНЕ ВОЛОДИМИРЕ ВАСИЛЬОВИЧУ!

Прийміть мої найщиріші вітання з нагоди Вашого 80-річного ювілею.

Я вдячний долі, що на життєвій дорозі зустрів у Вашій особі таку хорошу, високоосвічену людину, вченого із світовим іменем. Схиляюся перед Вашою мудрістю, мужністю, наполегливістю. Вам притаманні такі риси, як : делікатність, зовнішня стриманість, вроджена аристократична поведінка, людяність і надзвичайно високе почуття обов'язку.

Ви - людина сильної волі, цілеспрямованої, послідовної діяльності і щирих хвилювань за долю людей. Людина слова і діла, честі і совісті. Людина непересічного таланту і різнобічного обдарування.

Сьогоднішнє життя - складне. Та скрашують його люди, серця яких наповнені добротою, бажанням усіх зрозуміти, увійти в чуже становище, допомогти. Саме до таких людей відноситься і Ви, шановний пане професоре. Ви вмієте знаходити спільну мову з людьми різних поглядів і переконань.

Своєю доступністю, відкритістю, щедрістю, безкорисливістю є творцем добра. Ви з молодечею душею, мудрими очима, великим і чуйним серцем випромінюєте буття. За все це - ставлення людей до Вас не просто шанобливе, а зірйте невимовною сердечністю.

Надіємось, що попереду у Вас, вельмишановний добродію ще будуть незаповнені сторінки і життєві і наукові.

Нехай найвищою потребою для Вас і надалі залишається потреба творити добро в ім'я самого добра.

За все це із Небес Бог зішле Вам винагороду - здоров'я міцного, щастя людського і довгих років життя.

Хай щедро родить Ваша пшенична нива.

Плідно і щасливо ще довго-довго працюйте в ім'я нашої України та її людей.

З повагою директор
СВК АПФ "Крупець

В.О.Варфалюк

Шановний Володимире Васильовичу!

Так склались обставини, що я вимушений залишити навчання в аспірантурі. Я щиро прошу Вас, як керівника, мене вибачити. Я дуже вдячний долі, яка хоча б на короткий термін часу звела мене з Вами. Після знайомства з Вами, я багато читав про Ваш життєвий шлях, про Вашу наукову діяльність. Я пишаюсь Вами. Ви вчений-селекціонер, який підняв вітчизняну (радянську, а потім українську) селекцію не на один щабель вище. Аналіз виведених Вами сортів озимої пшениці показує, що третина або, навіть, більше пшеничних ланів України засіяна сортами Вашої селекції. Крім того, вони занесені в Реєстр рослин придатних для поширення і у багатьох інших країнах, де вирощуються і використовуються як вихідний селекційний матеріал.

Особисто я вважаю, що держава недооцінила Ваших заслуг перед нею. Для мене Ви стоїте в одному ряду з такими вітчизняними вченими-селекціонерами як академіки Ремесло, Пустовойт, Лук'яненко. Я знайомився з Вашими науковими працями. Звісно, Ви відстаєте по кількості наукових праць (бо ніколи було писати) від деяких писак, але по якості та значимості Ви далеко попереду. Я суджу вчених по їх внеску в розвиток країни, а селекціонерів по внеску у забезпечення продовольчої безпеки країни. Ваш внесок неоціненний.

Я бажаю Вам успіхів у подальшій роботі, міцного здоров'я, благополуччя. Хай Господь буде завжди з Вами, оберігає Вас, Вашу сім'ю та осело. Щастя Вам!

Головний спеціаліст по організації
сільськогосподарського
виробництва Сумської
райдержадміністрації

О.В. Сердюк

Уважаемый Владимир Васильевич!

В день вашего 80-летия со дня рождения коллектив Всероссийского НИИ зерновых культур им. И.Г. Калининко шлет Вам самые теплые, самые искренни поздравления.

За плечами у Вас яркая, интересная жизнь. Вы относитесь к поколению достойному самого большого уважения, которое само «строило» себя и свою страну, преодолевало трудности. Вы прошли непростой путь от рядового агронома до ученого с большим именем вписавшего не одну славную страницу в великую и гуманную науку о земле.

Задатки строго аналитического мышления, склонность к кропотливому исследовательскому труду, глубокие теоритические знания определили вашу судьбу – судьбу ученого.

Пусть примером для всех поколений ученых будет Ваша горячая преданность идее, одержимость делом, которому Вы служите, Ваша образованность и интеллигентность.

В нелегком Вашем пути ученого есть своя мера героизма – это каждодневность усилий, годы самоотверженного исполнения своего гражданского и научного дела.

Пусть щедрая память преподнесет Вам сегодня минуты добрых воспоминаний прошлых лет.

Желаем Вам, Владимир Васильевич, крепкого здоровья, хорошего настроения сегодня и каждый день, творческих успехов.

С уважением директор Всероссийского
НИИ зерновых культур им. И.Г. Калининко

А.В. Алабушев

Шановний Володимире Васильовичу!

Дирекція, учена рада та колектив Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН сердечно вітає Вас з нагоди славного 80-річчя з дня народження.

Одержавши вищу освіту в Ставропольському сільськогосподарському інституті за фахом агрономії, Ви пов'язали свій творчий шлях з такою благородною для людства професією як селекціонер.

До цієї дати Ви прийшли з великим багажем наукових і практичних здобутків. За цей період Ви пройшли шлях від простого агронома до доктора сільськогосподарських наук, професора, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки. 50 років Вашої плідної праці пов'язані зі створенням сортів сільськогосподарських культур, які колосяться на нивах України, Росії, Білорусі, Молдови.

Ви відомий вчений в галузі селекції сільськогосподарських культур, невтомний пропагандист і організатор впровадження наукових досягнень у виробництво. Активна позиція вченого стала творчим кредо Вашої багатогранної діяльності, про що свідчать близько 300 ваших наукових праць і 30 сортів пшениці.

Вашій діяльності притаманні цілеспрямованість і конкретність наукового пошуку. Особиста скромність, доброта, чуйність, доброзичливість обумовили повагу і визнання Вас в широких колах науковців і виробників.

Між Вами і колективами різних установ складаються ділові взаємовідносини. Молодші наукові кадри, в підготовку яких Ви внесли частинку своєї душі, завжди будуть вдячні Вам, а Ваші ідеї – впроваджувати у виробництво.

В день Вашого ювілею, дорогий Володимире Васильовичу, бажаємо Вам міцного здоров'я, творчої наснаги, всього, що складає щастя і радість життя!

Хай Ваша щаслива зірка веде Вас до нових наукових звершень для блага нашої хліборобської держави, а горіння серця ще довго підтримує «огнище науки, що зветься «селекція».

Ми пишаємося тим, що саме наша установа стала для Вас, в деякій мірі, рідною «Альма-матер».

Директор Інституту рослинництва
ім. В.Я. Юр'єва НААН

В.В. Кириченко

З М І С Т

**Основні дати життя і діяльності
Володимира Васильовича ШЕЛЕПОВА**

**Життєвий і творчий шлях професора
Шелепова Володимира Васильовича**
(Вергунов В. А.)

Подяка вчителю *(Піпан Х. М.)*

**Краткие итоги работы по селекции озимой пшеницы
на Запорожской государственной областной сельско-
хозяйственной опытной станции (1966–1985 гг.) и в
Мироновском НИИ селекции и семеноводства пше-
ницы (ныне Мироновский институт пшеницы
им. В. Н. Ремесло, 1985–2005 гг.)**

(В.В. Шелепов)

**Хронологічний показчик публікацій
В. В. Шелепова**

**Праці, опубліковані за науковою редакцією
В. В. Шелепова**

Авторські свідоцтва

З наукової школи В. В. Шелепова

**Література про життя та творчу діяльність
В. В. Шелепова**

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Серія
«Біобібліографія вчених-аграріїв України»
Книга 57

ПРОФЕСОР ШЕЛЕПОВ ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ

*Біобібліографічний покажчик
творчої діяльності і наукових праць
за 1956-2014 роки (друге, доповнене видання)*

До 80-річчя від дня народження

Укладачі:

ВЕРГУНОВ Віктор Анатолійович – доктор сільсько господарських наук, професор, член-кореспондент НААН, іноземний член РАСГН, заслужений працівник сільського господарства України;

БАЧКАЛА Олена Василівна – старший науковий співробітник відділу завідувач сектору інформаційно-бібліографічного супроводження наукового забезпечення АПК ННСГБ НААН;

РУЧКО Тетяна Вікторівна – науковий співробітник відділу науково-методичної роботи та наукового реферування ННСГБ НААН.

Науковий редактор – доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН, заслужений працівник сільського господарства України, директор ННСГБ НААН **В.А.ВЕРГУНОВ**

Комп'ютерний набір – О. В. Бачкала, Т.В. Ручко

Підписано до друку.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура «Таймс». Друк офсетний.
Умов. друк. арк. Зам. № 6950.
Наклад 300 прим.

Серія
«Бібліографія вчених-аграріїв України»
Заснована ННСГБ НААН у 1998 р.

1. КУЛЕШОВ Микола Миколайович (1890–1968) , академік, український вчений в галузі рослинництва : бібліограф. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; упоряд. В. М. Грама, Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова ; відп. за вип. М. С. Слободяник. – К., 1998. – 84 с. – (Кн. 1).
2. КРАВЧЕНКО Микола Антонович : бібліограф. покажч. наук. пр. за 1934–1999 роки / УААН, ЦНСГБ ; упоряд. В. П. Буркат, Т. Ф. Дерлеменко, З. І. Варга, К. А. Найденко, Д. В. Устиновський ; наук. ред. М. В. Зубець, М. С. Слободяник. – К. : Аграр. наука, 1999. – 88 с. – (Кн. 2).
3. ЯНАТА Олександр Алоїзович (1888–1938) : бібліограф. покажч. / УААН, ЦНСГБ, АН Вищої шк. України, Сектор історії та методології освіти, науки і техніки ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, А. А. Коробченко, О. Я. Пилипчук ; наук. ред. О. Я. Пилипчук, В. А. Вергунов. – К., 2001. – 83 с. : портр. – (Кн. 3).
4. Професор ФЕДОРОВА Наталія Андріянівна : бібліограф. покажч. наук. пр. за 1949–2000 роки / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Л. А. Кириленко ; за ред. В. А. Вергунова. – К., 2002. – 87 с. : портр. – (Кн. 4).
5. КОТКО Іван Костянтинівич [заслуж. агроном, вчений-селекціонер] : бібліограф. покажч. наук. пр. [за 1955–1999 роки]. До 80-річчя від дня народж. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. А. Вергунов. – К., 2002. – 43 с. – (Кн. 5).
6. Професор ФОМІЧОВ Анатолій Михайлович : бібліограф. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, З. І. Варга, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2003. – 56 с. : портр. – (Кн. 6).
7. Професор НАУМЕНКО Володимир Васильович : бібліограф. покажч. наук. пр. за 1956–2003 роки / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Г. С. Щиголь, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ІАЕ УААН, 2004. – 101 с. : портр. – (Кн. 7).
8. Професор ГЛАЗКО Валерій Іванович : бібліограф. покажч. наук. пр. за 1975–2004 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т агроєкології та біотехнології ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Н. В. Лопатіна, Л. М. Панасюк, В. М. Базилевська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2004. – 227 с. – (Кн. 8).
9. Член-кореспондент АН УРСР ТЮЛЕНЄВ Микола Олександрович (1889–1969) : бібліограф. покажч. наук. пр. за 1911–1964 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, А. С. Загайчук, І. І. Калантиренко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2004. – 56 с. : портр. – (Кн. 9).
10. Професор МАХОВ (МАХІВ) Григорій Григорович (1886–1952) : бібліограф. покажч. наук. пр. за 1914–1994 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. та наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2005. – 119 с. : портр. – (Кн. 10). – До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН.
11. Доктор сільськогосподарських наук ШЕВЧЕНКО Микола Ничипорович (1909–1995) : бібліограф. покажч. наук. пр. за 1938–1998 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2005. – 100 с. : портр. – (Кн. 11).

12.	Академік ВЛАСЮК Петро Антипович (03.02.1905–18.03.1980) : біобібліогр. покажч. [наук. пр. за 1928–1980 рр.]. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, М. М. Городній, А. Г. Сердюк, А. П. Лісовал, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Н. Г. Чайка, О. О. Черниш ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2005. – 109 с. : портр. – (Кн. 12).
13.	Професор АЛПАТЬСВ Стефан Михайлович (15.08.1904–26.07.1985 рр.) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1925–1986 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, А. С. Загайчук, І. І. Калантиренко, Л. А. Філіпенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2005. – 96 с. : портр. – (Кн. 13).
14.	Професор СЛЮСАР Іван Тимофійович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1971–2005 роки. До 65-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2005. – 68 с. : портр. – (Кн. 14).
15.	Професор БОГДАНОВ Сергій Михайлович (1859–1920) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1883–1917 роки / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, С. М. Сіряченко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2006. – 142 с. : портр. – (Кн. 15).
16.	Професор ДЕГОДЮК Едуард Григорович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1971–2006 роки / УААН, ДНСГБ, Нац. наук. центр «Ін-т землеробства УААН» ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, С. З. Гуральчук ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2007. – 180 с. : портр. – (Кн. 16).
17.	Професор ЗЕЛЕНСЬКИЙ Михайло Олексійович (1912–1997) : біобібліогр. покажч. [наук. пр. за 1938–2006 роки]. Пам'яті вченого-селекціонера, педагога / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. Л. Жемойда, В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. П. Полозенко, Л. Ю. Кучерук ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2007. – 107 с. – (Кн. 17).
18.	Професор ЯНГОЛЬ Антон Михайлович (1903–1983) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1929–1977 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала ; наук. ред. В. А. Вергунов, І. І. Калантиренко. – К., 2007. – 79 с. – (Кн. 18).
19.	Професор СВЄЧИН Кирило Борисович (1907–1986) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1931–1992 роки. До 100-річчя з дня народж. вченого і педагога / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т, каф. технології вир-ва молока та яловичини, каф. конярства, наук. б-ка, інф.-бібліогр. від. ; уклад. В. І. Костенко, А. М. Угнівенко, Б. М. Гопка, О. Т. Бусенко, Л. Ю. Кучерук, Л. П. Полозенко, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов, А. М. Угнівенко. – К., 2007. – 104 с. : портр. – (Кн. 19).
20.	МУДРУК Олексій Северіанович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2007 роки. До 70-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Н. О. Паюк, Т. В. Хоменко, З. А. Шквіра ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Тернопіль : Астон, 2007. – 144 с. : портр. – (Кн. 20).
21.	Професор ОСИПЧУК Андрій Антонович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2006 роки. До 70-річчя від дня народж. / УААН, Ін-т картоплярства, ДНСГБ ; уклад. О. М. Опанасенко, І. М. Хоменко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ ст. А. Я. Бондарчук. – К. : Тов ВК «Кит», 2007. – 57 с. : портр. – (Кн. 21).
22.	Професор ТИХОНЕНКО Дмитро Григорович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2007 роки / УААН, ДНСГБ, М-во аграр. політики України, Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва ; уклад. В. А. Вергунов, Н. М. Новосад, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, О. Д. Кандаурова ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2007. – 116 с. – (Кн. 22).
23.	Професор ТЕРНИЧЕНКО Аристарх Григорович (1882–1927) : біобібліогр. покажч. наук. і наук.-попул. пр. за 1902–1930 роки. До 125-річчя від народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2008. – 98 с. : портр. – (Кн. 23).

<p>24. Професор ГОРОДНИЙ Микола Гаврилович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1933–1985 роки. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т, Наук.-досл. ін-т агротехнологій та якості продукції рослинництва ; уклад. В. А. Вергунов, С. М. Каленська, М. Я. Дмитришак, О. І. Присяжнюк, Н. Б. Щебетюк, Л. П. Полозенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2008. – 68 с. : портр. – (Кн. 24).</p>
<p>25. Професор ГОРОДНИЙ Микола Гаврилович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1933–1985 роки. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т, Наук.-досл. ін-т агротехнологій та якості продукції рослинництва ; уклад. В. А. Вергунов, С. М. Каленська, М. Я. Дмитришак, О. І. Присяжнюк, Н. Б. Щебетюк, Л. П. Полозенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Аграр. наука, 2008. – 150 с. : портр. – (Кн. 24).</p>
<p>26. Академік ЗАДОНЦЕВ Антон Іванович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1931–1974 роки. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Ін-т зерн. госп-ва ; уклад. В. С. Циков, А. М. Ліньський, Л. О. Клименко, В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2008. – 132 с. : портр. ; вкл. 32 с. – (Кн. 25).</p>
<p>27. Професор ТАРАНЕНКО Любов Калинівна : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2008 роки. До 70-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. наук. центр «Ін-т землеробства УААН» ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. І. Первертун ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2009. – 108 с. : портр. – (Кн. 26).</p>
<p>28. Професор ВІЛЕНСЬКИЙ Дмитро Гермогенович (1892–1960) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1916–1961 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. і наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2009. – 122 с. : портр. – (Кн. 27).</p>
<p>29. Професор ТАРАБРІН Олексій Євгенович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1992–2009 роки. До 50-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Кириленко, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2009. – 128 с. + 16 кольор. вкл. : портр. – (Кн. 28).</p>
<p>30. Професор ЛЮПАТИН Матвій Іванович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1931–1974 роки. До 115-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. Н. В. Лопатіна, Ю. І. Лазоренко, А. С. Степановськіх ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2009. – 120 с. : портр. – (Кн. 29).</p>
<p>31. Академік РЕВО Михайло Васильович (1889–1962) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1914–1963 роки. До 120-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Ін-т с.-г. мікробіології ; уклад. В. А. Вергунов, В. В. Волкогон, Н. О. Баранкова ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2009. – 128 с. : портр. – (Кн. 30). – На обкл., тит. арк., звороті тит. арк. і надвип. даних помилково : кн. 28 (слід 30).</p>
<p>32. Член-кореспондент Всесоюзної академії сільськогосподарських наук ім. В. І. Леніна ПОЧЕРНЯЄВ Федір Кузьмич (1929–1987) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–1988 роки. До 80-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Самородов, Г. М. Почерняєва, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2010. – 82 с. : портр. – (Кн. 31).</p>
<p>33. Професор КОЛЕСНИКОВ Олександр Іванович (1888–1972) : біобібліогр. покажч. наук. пр. [за 1916–1974 роки] / НААН, ДНСГБ, М-во освіти і науки України, Харк. нац. акад. миського госп-ва ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Басун, Н. П. Тріпугіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2010. – 124 с. : портр. – (Кн. 32).</p>
<p>34. Професор САЗАНОВ Віктор Іванович (1879–1967) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1901–1967 роки / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Самородов, С. К. Суша, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2010. – 100 с. : портр. – (Кн. 33).</p>

<p>35. Професор СТУПЕНЬ Михайло Григорович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1985–2009 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова, А. І. Ступень, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. П. Казьмір. – Львів, 2010. – 85 с. : портр. – (Кн. 34).</p>
<p>36. Професор ГУБЕНІ Юрій Едвардович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1990–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинський. – Львів, 2010. – 92 с. : портр. – (Сер. «Біобібліографія вчених-аграріїв України» ; кн. 35). – На обкл., тит. арк. помилково : кн. 30 (слід 35).</p>
<p>37. Професор ШЕЛЕПОВ Володимир Васильович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2010 роки. До 75-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ, Мирон. ін-т пшениці ім. В. М. Ремесла ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, В. С. Кочмарський ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 66 с. : портр. – (Кн. 37). – На обкл. : До 100-річчя від дня заснування Мирон. ін-ту пшениці ім. В. М. Ремесла НААН.</p>
<p>38. Професор СІРАЦЬКИЙ Йосип Зенонович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1960–2010 роки / НААН України, Ін-т розведення і генетики тварин, ДНСГБ ; уклад. В. І. Фасоля, І. В. Рясенко ; наук. ред. М. І. Башенко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : ПП «Люксар», 2011. – 109 с. : портр. – (Кн. 38).</p>
<p>39. ЗАВІРЮХА Петро Данилович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1970–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинський. – Львів, 2011. – 66 с. : портр. – (Кн. 39). Не перевірено de visu</p>
<p>40. Професор БЕРЕЗІВСЬКИЙ Петро Степанович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1977–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова, Л. Б. Гнатишин, Н. П. Особа ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинський. – Львів, 2011. – 65 с. : портр. – (Кн. 40). Не перевірено de visu</p>
<p>41. Професор КРИЛОВА Ганна Іванівна : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1957–2004 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова, В. І. Лопушняк, Л. А. Пинда ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинський. – Львів, 2011. – 38 с. : портр. – (Кн. 41). Не перевірено de visu</p>
<p>42. ДЖОВАНІ Діонісій Олександрович (1886–1971) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1912–1939 роки / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Ю. О. Довгорук ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2011. – 128 с. : портр. – (Кн. 42).</p>
<p>43. ВОЛЬФ Мойсей Михайлович (1882–1933) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1910–1933 роки / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Р. Грищенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 150 с. : портр. – (Кн. 43).</p>
<p>44. ТРЕТЬЯКОВ Сергій Федорович (1872–1918) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1895–1921 роки / НААН, ДНСГБ, Полтав. держ. аграр. акад. ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Самородов, Н. М. Опара ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Полтава, 2011. – 136 с. : портр. – (Кн. 44).</p>
<p>45. КУЛЖИНСЬКИЙ Сергій Пантелеймонович (1880–1947) : біобібліогр. покажч. наук. і наук.-попул. пр. за 1906–1948 роки / НААН, ДНСГБ, Ін-т с.-г. мікробіології та агропром. вир-ва, Носів. селекц.-досл. ст. ; уклад. В. А. Вергунов, С. С. Кулжинський, А. С. Білоцерківська, М. О. Сопіга, Н. М. Буняк, М. О. Сардак ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 116 с. : портр. – (Кн. 45). – До 100-річчя від дня заснування Носів. с.-г. досл. ст.</p>

<p>46. КОБЕЦЬ Анатолій Степанович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1979–2011 роки / НААН, ДНСГБ, Дніпропетр. держ. аграр. ун-т; уклад. А. Г. Брагчик, Н. В. Кобець, Г. В. Дирда; наук. ред. В. А. Вергунов. – Дніпропетровськ : Олді-плюс, 2012. – 188 с. : портр. – (Кн. 46).</p>
<p>47. СТЕПЧЕНКО Лілія Михайлівна : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1972–2011 рр. / НААН, ДНСГБ, Дніпропетр. держ. аграр. ун-т; уклад. А. Г. Брагчик, Н. В. Кобець, Г. В. Дирда, С. С. Бушук; наук. ред. В. А. Вергунов. – Дніпропетровськ, 2012. – 109 с. : портр. – (Кн. 47).</p>
<p>48. Академік РОЖЕСТВЕНСЬКИЙ Борис Миколайович (1874–1943) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1901–1958 роки / НААН, ДНСГБ, Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва; уклад. В. А. Вергунов, В. П. Петренкова, І. В. Гребенюк; наук. ред. В. А. Вергунов. – Х., 2012. – 180 с. : портр. – (Кн. 48).</p>
<p>49. ШАРАПА Григорій Семенович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1955–2012 роки / НААН, Ін-т розведення і генетики тварин, ННСГБ; уклад. В. І. Фасоля, Ю. Д. Липова, О. І. Мохначова; наук. ред. С. І. Ковтун. – К., 2013. – 92 с. : портр. – (Кн. 49).</p>
<p>50. ВОЗНЯК Роман Петрович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1972–2012 роки. До 70-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т, наук. б-ка; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова; наук. ред. В. А. Вергунов. – Львів, 2013. – 52 с. : портр. – (Кн. 50).</p>
<p>51. ПРОКОПОВИЧ Петро Іванович (1775–1850) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1826–2012 роки. Підготовлено з нагоди проведення в Україні XXXXIII Міжнар. Конгресу Апімондії (м. Київ, 29 верес. – 4 жовт. 2013 р.) / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т бджільництва ім. П. І. Прокоповича; уклад. В. А. Вергунов, Н. М. Демиденко; наук. ред.: В. А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – 138 с. – (Кн. 51).</p>
<p>52. Професор НАБОКИХ Олександр Гнатович (1874–1920) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1896–1917 роки / ННСГБ НААН; уклад. і наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – 122 с. : портр. – (Кн. 52).</p>
<p>53. Професор ОНИСЬКО Стефанія Михайлівна : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1979–2013 роки / НААН, ННСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т; уклад. О. В. Шолудько, Ю. М. Томашевський, Л. А. Пинда; наук. ред. В. А. Вергунов; авт. вступ. ст. В. В. Снігинський. – Львів, 2013. – 132 с. : портр. – (Кн. 53).</p>
<p>54. Член-кореспондент АН УРСР ЗОСИМОВИЧ Володимир Павлович (1899–1981) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1927–1982 роки / ННСГБ НААН; уклад. Л. О. Лісневич, І. В. Сільченко, О. П. Анікіна; наук. ред. та авт. передм. В. А. Вергунов. – К., 2013. – 126 с. : портр. – (Кн. 54).</p>
<p>55. ВЛАСОВ Володимир Іванович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2013 роки / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки»; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Л. А. Кириленко; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. – 172 с. : портр. – (Кн. 55).</p>
<p>56. ОСЬМАК Кирило Іванович (1890–1960) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1911–1926 роки / ННСГБ НААН; уклад. В. А. Вергунов, Т. М. Підгайна; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. – 126 с. : портр. – (Кн. 56).</p>